

Izhaja ob 4. jutraj.
Stane mesečno Din 25.—; za ino-
zemstvo Din 40.—; ncobvezno.
Oglas po tarifu.
Uredništvo:
Ljubljana, Knafova ulica šte. 5/L.
Telefon šte. 72, ponoči tudi
šte. 24.

JUTRO

Dnevnik za gospodarstvo, prosveto in politiko

Upravništvo: Ljubljana, Prešernova
ulica št. 54. — Telefon št. 35.
Inseratni oddelek: Ljubljana, Prešer-
nova ulica št. 4. — Telefon št. 492
Podružnici: Maribor, Barvarska ulica
št. 1. — Celje, Aleksandrova cesta.
Račun pri poštnem ček. zavodu: Ljub-
ljana št. 11.842 - Praha číslo 78.180.
Wien, Nr. 105.241.

Ljubljana, 30. septembra.
V bratski češkoslovaški se priprav-
ljajo važni politični dogodki. Odkar se
je tam razšla narodna koalicija, je vo-
dila posle uradniška vlada pod pre-
sedstvom dr. Černega. V tem času so
nastopile med strankami jako kritične
razmere, prišla je afera Gajda in konč-
no razcep med narodnimi socialisti.
Odnosaji med levčarskimi skupinami
raznih socialističnih barv in meščan-
skimi grupami so se tako poostriili, da
je sodelovanje postalo skoraj nemogo-
če. Nekaj časa je izgledalo, da iz tega
kaosa sploh ne bo tako kmalu najti iz-
hoda. Seje, ko se je vrnil bivši minist-
ski predsednik Švehla s svojega več-
mesečnega bolovanja, so pričeli med
političnimi voditelji živahnejši stiki in
razgovori.

Sedaj je že sklican parlament, ki se
sestane 14. oktobra. Prihodnji dnevi
bodo še posvečeni intenzivnemu stran-
karsko-pogodbenemu delu, a eno je že
danes gotovo, da je notranje-politična
kriza končana in da se CSR blizu novi
perijodi političnega razvoja. Delovni
program jesenskega zasedanja dokazu-
je, da se računa na trdno konsolidacijo
parlamentarnih razmer. V prvi seji bo
predložen državni proračun za l. 1927 in
osnova davčne reforme. Za zasedanje
so pripravljene že predloge o stavbnem
gibanju, o varstvu najemnikov, o sta-
bilizaciji bilance in o pomoči po vre-
menjskih katastrofah prizadetim. Kakor
je razvidno iz tega programa, bo imelo
zasedanje pretežno gospodarsko lice.

Nova vlada rešeno bo tvoril me-
ščanski blok, sestojel iz čeških, slo-
vaških in nemških strank. Te so: rep-
ubliški zemljedejci s 45 glasovi, lidovci
(klerikalci) s 11, obrtniki s 13, na-
rodni demokratje s 13, slovaški ludovci
(klerikalci) s 23, romski agrarci s 24 in
nemški krščanski socialisti s 13. Skup-
no bo imela ta večina 162 glasov. Spo-
razum s strankami meščanskega bloka je
že gotov; z lidovci in Nemci je do-
govoren točen program. Treba poka-
zati še, kako stalno se zavzame k pre-
lovi te rešitve prezident republike.
Tvorci nove večine, bivši min. pre-
sednik Švehla, je odpotoval v Topoli-
cane, kjer se sedaj nahaja prezident
republike.

Nova politična konbinacija v CSR je
vseh četrtnih vojaških omemb. Privi-
delni obstoj republike, se v njej veže-
je s stanimu pozitivnemu sodelovanju.
Tako zvana carinska večina, ki je s po-
mojo Nemcev poletni sprejela proti so-
cialistom vseh struj novo agrarno-za-
ščitno carinsko tarifo, je bila le časovno
in stvarno omejena interesna konbi-
nacija, sedaj pa gre za koalicijo, ki naj
z določenim delovnim programom pre-
vzame vodstvo državne politike. Čisti
nacionalni karakter CSR je vsled se-
delovanja Nemcev res nekoliko zabris-
an, a državna misel je nesporno oja-
čena; Nemci zapostavljajo svoje dosedanje
strogo odklonilno stališče napram
državi ter prehajajo iz irendentistične k-
aktivistični politik. Posebne važnosti je
tudi, da se v CSR prične ustvarjati vla-
dna koalicija brez socialističnih strank.
Od početka države pa do danes so
socialisti vršili naten in v mnogem
omru odločilni vpliv na državno politiko
in s precejšnjo utemeljenostjo se je
moglo govoriti o socialistični orienta-
ciji češke politike. Sedaj se državni vo-
jaki na desno in levčarska fronta
prehajajo v opozicijo. To gotovo ne bo
ostalo brez važnih posledic in v legisla-
tivnem in v splošopolitičnem oziru.

Značilno je, da snovanje nove me-
ščanske večine ni nemalo pospešila
okolnost, da se današnji uradniški vla-
di očita, da je pravzaprav eksponent
levice, t. j. manjane. Ni še gotovo, ali
bodo vse podrobnosti novega koalici-
jskega sistema do sestanka parlamenta
že izdelane, da bi mogla nova večina
tudi že sama neposredno prijeti za
državno krmlilo. Zdi se, da želijo češke
stranke najprvo videti svoje nemške
zaveznike na delu, ki naj nje in javnost
prepriča, da bodo lojalni. Zato je pač
verjetno, da bo pred sestankom parla-
menta izvršena je rekonstrukcija se-
danjega uradniškega vladnega sistema,
ako da bi predsedstvo prevzel pre-
sednik agrarnega urada dr. Viškovsky,
den od agrarnih prvakov, ki pa ni po-
litanec. Ostal na bi tudi sedanji finan-
ni minister dr. Černy kot notranji mi-
nister. Najpomembnejša je pač vpra-
sanje zunanje politike dr. Beneša.
Dejstvo, da pripada dr. Beneš nar. soc.
stranki, izrabljajo njegovi nasprotniki,
ki pritiskajo na to, da naj pride na Be-
neševno mesto berlinski poslanik doktor
Krofta. Ve se pa, kako visoko cenj
prezident republike državnika, ki je svoj
domovini pridobil ugledno pozicijo, v
svetu in skozi vsa leta sem kar najsr-
čnejše vodil češkoslovaško znanjo po-
litično. Na drugi strani je pa znano tudi
to, da si dr. Beneš ne daji časa želi od-
stati. Vsekakor bo rešitev tega proble-
ma eden najpomembnejših pojavov v
prihodnji češkoslovaški notranje
politike. Novi uradniški vladi naj bi. Čim
se prilike v novi koaliciji konsolidirajo,
po božici ali po sponidali sledi parla-
mentarni kabinet. Kdo bi vodil tako

Po povratku Nj. Vel. kralja v domovino Živahnejši politični pokret v Beogradu. — Odložitev konfliktov na poznejši čas. — Seja ministrskega sveta. — G. Uzunović gre zopet na Bled?

Beograd, 30. septembra. p. Prihod
kralja v domovino je povzročil živah-
nejše politično življenje. Nocoj se je go-
vorilo o predstoječem potovanju pre-
sednika vlade g. Uzunovića na Bled,
da poroča kroni o tekočih poslih in po-
litičnem položaju. Vendar to ni gotovo,
ker se pričakuje, da se povrne kralj že
v kratkem v Beograd.

V Narodni skupščini se vršijo zadnje
priprave za sprejem Čehoslovakov. Vsi
razgovori v vladi in z Radićem imajo
zaenkrat le ta cilj, da se odložijo vsa
politična vprašanja, ki bi mogla že se-
daj izzvati pretresljaj. Kakor po do-
govoru se vladni krogi previdno izogib-
ajo vsaki izjavi o najnovejših Radićev-
vih izpadih v »Domu«. Akoravno je no-
torično, da Radić vse politične novice
v svojem listu sam piše, odgovarjajo
radikalni ministri in prvaki na novi-
narske opozorilne: — Kaj se nas tiče,
kar piše »Dom«. To je vse anonimno
in nikdo ne ve, kdo je to napisal. ...
Le na Radićevo demagogijo s stano-
vanjskim zakonom prav razjarjeno od-
govarjajo v ministrstvu socialne poli-
tike, da bo vlada morala upoštevati in-
terese obeh interesov in da se ni-
kakor ne bo dala pod Radićevo ko-
mando. V tem oziru se pri radićevcih
samih opažajo nasprotstva, slovenski
radićevci so najbolj v škripcih in ne
vedo, ali bi držali s hišnimi lastniki ali
s stanovanjskimi najemniki.

V radikalnih krogih se z velikim in-
teresom pričakuje povrtek dr. Šupe-

rine, ki je nesel St. Radiću sporočilo
g. Uzunovića, da o izločitvi dr. Nikića
sedaj ne more biti govora.

Danes popoldne ob 11. do 13. se je
vršila seja ministrskega sveta. Po seji
je izjavil min. predsednik g. Uzunović
novinarjem sledeče: »Čim bolj se pri-
bližuje dan sestanka Narodne skupšči-
ne, tem česče se vrše seje ministrskega
sveta. Razume se po sebi, da se vodijo
razgovori na sejah tudi o političnem po-
ločaju. Na današnji seji je bilo pred-
vsem govora o predstoječih svečano-
stih na čast češkoslovaškim parlamen-
tarcem v Beogradu in v drugih krajih
kraljevine, v kolikor se udeležijo teh pro-
slav tudi vlada. Posebno se razpravlja-
mo, kako najti možnost, da se v roku od
4. do 20. oktobra najde tudi kak dan
za delo Narodne skupščine. Govorilo se
je tudi o vloženi interpelaciji, ki bo
postavljena na dnevni red Narodne
skupščine. Odobrenih je bilo nekaj ma-
lih kreditov.»

Pred sejo ministrskega sveta se je
sestal gospodarski finančni odsek mi-
nistrov, ki je razpravljal o pravilniku mi-
niststva prometa, s katerim se regulira
vprašanje ugodnosti na železnicih in
brodovih. S tem pravilnikom se bo ba-
vila prihodnja seja ministrskega sveta.
Minister prometa dr. Jovanović je iz-
javil novinarjem, da bodo po tem pra-
vilniku reducirane sedanje pravice mi-
nistra glede dajanja brezplačnih kart in
da bo točno določeno, kdo ima pravico
do brezplačnih kart.

Split postane slobodna luka

Madžari dobijo svobodno cono? — Velik interes južne Italije za
progo Beograd - Split. — Koncesija bo te dni izdana.

Beograd, 30. septembra. p. Nocojšnje »No-
veste« prinašajo informacijo londonskih
»Times«, da je sklenila naša vlada storiti
vse potrebne korake za sporazum z Ma-
đarsko. Mađarski bo dana svobodna cona
v Splitu, čim se dogotovi železniška proga,
ki bo vezala središče kraljevine z Jadrans-
ko obalo. Vse to da ima za cilj oživenje
položaja kraljevine SHS napram Italiji.

Split, 30. septembra. n. Gospodarski krogi
Južne Italije delajo veliko propagando za
zgraditev železniške proge Beograd-Split.
Z gotovostjo trdijo, da bo ta proga ves pro-
met Vzhodne Evrope in Rusije navrnla
preko Splita na italijanske luke in preko
njih dalje na Sredozemsko morje in v Ame-
riko. Za to progo je bilo napravljenih več

načrtov za del Mostar-Split. Načrt je bil
razposlan v več desetstisoč primerih v vse
centre Evrope ter so nekateri prišli tudi v
Split. Proga preko Beograda in Splita je
najkrajša pot iz Rusije v Severno Ameriko
in zapadno Afriko. Ta pot je mnogo krajša,
kakor preko Hamburga in Bordeauxa. Ita-
lijanski gospodarski krogi delajo propaga-
ndo za Split, ker mislijo da se bo blago od
Splita do zapadne Afrike in Severne Ame-
rike vozilo z italijanskimi parobrodmi, vsled
česar bo Italija imela velike koristi od
transita. Kar se doznava z merodajnega
mesta, je stvar radi izdajanja koncesije s tra-
ni prometnega ministrstva že toliko napre-
dovala, da se more že te dni pričakovati,
da bo koncesija odobrena.

Seja finančnega odbora

Beograd, 30. septembra. r. Popoldne je
plenum finančnega odbora nadaljeval svo-
je delo v direkciji rečne plovbe. Generalni
direktor inž. Milivojević je odgovarjal na
razna vprašanja, ki so mu jih stavljal član-
ni odbora. Šlo je predvsem za pojasnila po-
slance, kako je došlo do pogodbe med
državo in srbskim brodarstvom in do
ukinjenja te pogodbe. Generalni direk-
tor je izjavil, da proučuje to vprašanje po-
seben odbor, ki se dela in ki bo v krat-
kem dovršil svoj elaborat. Prevzel je in-
ventar brodarstva sindikata se ni izvršilo
po posebnem spisku, cenitev pa je bila iz-
vršena še leta 1923, ko so se vsi objekti
cenili na 30 milijonov zlatih dinarjev. Na-
vedel je tudi nepravilnosti, ki so se vršile
z oddajanjem ladij raznim zasebnikom, ka-
kor tudi vsoto zahtev za najemnine od ka-
dij. Predložil je zapisnik tistim, ki so
bile razdeljene članom upravnega odbora.
Država je od brodarstva sindikata prej-
la v 5 in pol leta 9 milijonov dinarjev.

Dopolodne se je vršila tudi seja ankete-
ga odbora, na kateri se je razpravljalo o
interpelaciji radikalov proti dr. Voji Ma-
rinkoviću zaradi znane afera v subotički
klavnici.

Napeti odnošaji med Poljsko in Litvo

Berlin, 30. septembra. s. Litvanska brzo-
javna agencija javlja uradno, da je litvan-
ska vlada pooblastila svoje diplomatske za-
stopnike v inozemstvu, naj izročijo vladam,
kjer so akreditirani, spomenico o vojaških
pripravah Poljske. V tej spomenici se opo-
zarja na nevarnost kršitve miru v vzhodni
Evropi. Podpis litvansko-ruske pogodbe je
v Varšavi povzročil veliko razburjenje. Li-
st Pilsudskega izjavljajo, da nasprotje ta
pogodba poljsko-ruski mirovni pogodbi,
Litvansko-poljska pogodba je očividno pro-
vokacija, vsled česar poljska vlada v Mo-
skvi in pri Društvu narodov podvzame
energične korake. Položaj je zelo resen.
Maršal Pilsudski je radi poostritve politič-
nega položaja prekinil svoj dopust ter se
povrnil v Varšavo.

Razpust poljskega parlamenta

Varšava, 30. septembra. s. Vlado ponov-
nega izbruha konflikta med vladno in pa-
lamentom, se je vlada odločila, da sejm
razpusti in razpiše nove volitve. Razpust
se pričakuje že za jutri.

Sestanek italijanskega in angleškega zunanjega ministra

Včeraj sta se sestala v Livornu Mussolini in Chamberlain. —
Anglija bo podpirala ital. politiko v Sredozemskem morju.

Rim, 30. septembra. (be) Angleški zunanji
minister Chamberlain je prispeel s svojo ja-
hto »Delphine« v Livorno.

Livorno, 30. septembra. s. Ministrski pred-
sednik Mussolini je dospel ob 9. popoldne
semkaj. V spremstvu državnega podnauka
Grandia in svojega kabinetnega sefa Pan-
lucija je odšel na angleško jahto »Delphine«
kjer ga je sprejel Chamberlain s svojo ro-
bino. Po kraštem razgovoru splošnega zna-
čaja sta se Mussolini in Chamberlain umak-
nili v notranje prostore, kjer sta ostala v
razgovoru do 1. popoldne. Potem sta odšla
s svojim spremstvom k zajutruku na ita-
lijansko jahto »Giuliana«.

Livorno, 30. septembra. (ri) Za varstvo
Mussolinija je policija odredila izredne va-
nostne ukrepe. Kolodvor v mestu je bil stro-
go zastražen. O podrobnostih konference se
ne ve ničesar pozitivnega, vendar pa se mi-
slji, da so bili v razpravi važni mednarodni
problemi. »Giornale d' Italia« pravi da je
sedanji sestanek Mussolinija in Chamberlaina
le epizoda v solidarnosti, ki veže Anglijo
in Italijo v vseh zunanje-političnih vpraša-
njih. Pred odhodom italijanskega in an-
gleškega ministrskega sveta ne bo prišlo do
nikakih pozitivnih zaključkov. Italijanski li-
sti so mnenja, da skušata Mussolini in Cham-
berlain ustvariti protutež francosko-nem-
škemu sporazumu v Thoiryju. Obenem gre
za angleško podporo Italiji v njeni sredozem-
ski politiki in v abesinskem vprašanju. Go-
vorilo se je tudi o italijanskih aspiracijah v
Abesiniji in v Tangerju.

London, 30. septembra. o. Angleški tisk
posveča največjo pozornost sestanku Cham-
berlaina z Mussolinijem, katerega definira
»Daily Express« kot paralelo sestanka Bri-
anda z dr. Stresemannom v Thoiryju. »Ti-
mes« zatrjujejo, da ta sestanek ne bo imel
politične važnosti. »Daily Telegraph« ug-
taavlja, da Chamberlain ne more odločati o
važnih problemih brez prejšnjega posveto-
vanja angleškega parlamenta. Gotovo je,
nadaljuje »Daily Telegraph«, da je Musso-

lini govoril na sestanku o skupnih intere-
sah v Sredozemskem morju, zlasti o tan-
gerskem vprašanju. Velika Britanija po ni-
mu nobenega razloga, da bi podpirala Ita-
lijo v tangerskem vprašanju.

London, 30. septembra. (d) Diplomatski
dopisnik »Daily Telegrapha« javlja, da je
sestank Chamberlaina in Mussolinija iz-
ključno akt vplivnosti. Angleški zunanji mi-
nister nima s seboj nikakega osebnega in ne
more ničesar ukreniti brez predhodnega
odobrenja vlade.

Rim, 30. septembra. s. Agencija Stefani ob-
javila nocoj naslednji uradni komunik o
sestanku med Mussolinijem in Chamberlain-
om v Livornu: Danes sta se sestala v Li-
vornu Mussolini in Chamberlain. Razgovo-
ri med obema državnikoma, ki ju veže ka-
kor znano, osebno priateljstvo, so se vršili
na zelo priščren način. V teh razgovorih na
jeudi »Delphine« in na jahti »Giuliana« sta
razpravljala o najvažnejših mednarodnih
problemih sedanosti. Ministra sta z za-
voljstvom negotovila prisrčnost italijansko-
angleških odnosov in popolno soglasje
smernic, ki jih obe vladi zasledujeta pri re-
ševanju najvažnejših evropskih problemov.

Rim, 30. septembra. o. »Il Piccolo Gio-
rnale d' Italia« je prejel danes iz Washing-
tona od agencije »United Press« naslednje
kablogram: Ameriški diplomatski krogi z
največjim zanimanjem pričakujejo izid se-
stanka med Chamberlainom in Mussolini-
jem ter mu pripisujejo največjo važnost.
V teh krogih je razširjeno mnenje, da si
skuša Anglija zagotoviti podporo Italije radi
formiranja eventualnega srednjeevro-
pskega bloka. Neki odlični angleški diplo-
mat je izjavil agenciji »United Press«, da
so se odnosaji med Anglijo in Francijo po
zaključitvi versailleške pogodbe do danes
močno razblinili in se radi tega Anglija
naslanja na Italijo, ki jo smatra poleg
Francije za močno silo na evropskem kon-
tinentu.

Angleška premogovna kriza pred svojim zaključkom

Stavkujoči rudarji se vračajo na delo v vedno večjem številu.
Nemški rudarji proti uvozu premoga v Anglijo.

London, 30. septembra. (ld.) Ker je ple-
narna konferenca rudarskih delegatov od-
ločila, da prepušči vso zadevo glasovanju
rudarjev, se je rešitev krize ponovno za-
vlekla. Medtem se vračajo rudarji v ved-
no večjem številu na delo. Delavoljni ru-
darjev je že 156.000 mož. Voditelji rudar-
jev Herbert Smith, Richardson in Cook ni-
so prisostvovali današnjim plenarni seji ru-
darskih delegatov, ker so se odpravili z le-
talom v Ostende, da se udeležijo seje me-
dnarodne rudarske federacije, ki je sklepala
o podpori angleškim rudarjem. Sedanja ru-
darska stavka je mnogo škodovala tudi fi-
nančnemu stanju države. Do 30. septem-
bra so znašali dohodki angleškega finan-
čnega ministrstva 322 milijonov, izdatki pa

384 milijonov, tako da je znašal deficit 62
milijonov funtov. V isti dobi lanskega leta
so znašali dohodki 344 milijonov funtov.

Kakor javljajo, je danes zopet 10.000 ru-
darjev prišlo na delo. Zadnje tri dni je pri-
šlo 25.000 rudarjev zopet z deloma.

Bruselj, 30. septembra. k. Danes se je se-
stal v Bruslju mednarodni rudarski komi-
te, da prouči sedanji položaj v angleški
stavki.

Berlin, 30. septembra. (be). Nemški ru-
darji so sklenili na kongresu v Düsseldorfu,
da z vsemi sredstvi preprečijo izvoz nem-
škega premoga v Anglijo. Prav tako bodo
preprečili vse transporte poljskega premo-
ga skozi Nemčijo.

Stanje naše rečne plovbe Poročila iz ankete in finančnega odbora

Beograd, 30. septembra. r. Včeraj sta
imela sejo anketa in finančni odbor. An-
ketni odbor je razpravljal o aferi z mastjo
v Subotici. Zaslišan je bil bivši minister
dr. Kukovec, ki pa je izjavil, da je že vse
pozabil, ter je zahteval izročitev aktov v
svrhu proučitve, naka bi odgovoril pismo-
no. Predčital so se tudi akti o aferi s
tovarano »Vacuum«.

Finančni odbor se je bavil z rečno plo-
vbo. Direktor rečne plovbe je naglašal, da
je država prevzela inventar Brodarstva
sindikata z zelo slabem stanju, kljub temu
pa so dohodki od 1. januarja do 1. junija
znali 56 milijonov, izdatki pa le 53 milij-
onov dinarjev. Čisti dobiček znaša torej 2
in pol milijona, znatno več kakor prejšnja
leta. Dobitek je tem značilnejši, ker so se
tarife znatno zmanjšale in sicer potniške
za 20, blagovne pa za 40 %. Rečna plovba
razpolaga z 19 potniškimi parniki s skup-
no 7429 konjskimi silami, 52 remorkerji z
22.521 konjskimi silami ter 583 vlačilnimi
čolmi s 352.801 tonami. Ima 2362 nameščen-
cev. V razpravi so poslanci Juraj Deme-
trovič, Dimitrije Vujić in dr. Slavko Se-
čerov zahtevali pojasnila o vseh vprašanih,
ki so se pojavljala zadnja leta v javnosti
glede na rečno plovbo.

Ustanovitev mednarodnega jeklenega trusta

Pariz, 30. septembra. (be.) Pogajanja za
ustanovitev mednarodnega jeklenega tru-
sta so bila danes ugodno zaključena. Dogo-
vor, ki so ga podpisali Francija, Nemčija,
Belgija in Luksemburg, stopi že jutri v ve-
ljavo.

Velika avtomobilska nesreča

Madrid, 30. septembra. (be.) Pri Castello-
nu se je prevrnil avtomobil, na katerem je
bilo 20 ljudi. Skoraj vsi so bili težko ra-
njeni. Neka oseba je bila ubita.

Pred preosnovo češko- slovaške vlade

Praga, 30. septembra. pr. V politični
krogi se govori o bližnji rekonstrukciji
uradniškega ministrstva. Kabinet se bo
eventualno deloma parlamentariziral, ker
bi vani stopili tudi nekateri politiki. Pet
resortov ostane neizpremenjenih, med temi
znanje in finančno ministrstvo, ki ju
vodi dr. Beneš in dr. Engliš.

Praga, 30. septembra. s. Znanji minister
dr. Beneš bo prihodnji teden nastopil doli-
si dopust. Pogajanja Sreile z zastopniki
političnih strank so pred koncem. Kakor se
govori, nastopajo zastopniki nemških
agrarcev in krščansko-socialcev za se-
stav parlamentarnega kabineta, v kate-
rem bi bile vse voljne osebnosti udeleželi-
nih strank. To bi bil torej češkoslovaško-
nemški kabinet. Proti tej rešitvi kaže pa
na narodni demokrati, ki bi poslali v ka-
binet svojega zastopnika le pod pogojem,
ako Nemci ne bodo zastopali v vladi.

Mussolini prevzame osebno vodstvo fašistovske milice

Rim, 30. septembra. s. Po tiskarskih in-
formacijah bo šel fašistovski milice general
Gonzaga odstopil. Povodilstvo milice bo
nabrže prevzel Mussolini sam, tako, da bo
imel v svojih rokah vso oboroženo silo
Italije.

Vojna na Kitajskem

Moskva, 30. septembra. (be). Kakor se
poroča, je zdel general Gansulin svojim
četam povelje, v katerem jim naznanja, da
je prišla ura osvoboditve Mongolije izpod
tujega jarma. Govoril se, da je na poti pro-
ti mestu Urgi kitajska kavalarija.

Singaj, 30. septembra. (ld.) Kantonske
čete so po krvavih bojih zavzele Wuchang
in zasedle pri svojem prodiranju Yockow.
Na obeh straneh so bile težke izgube.

Kako so varali in pili na medvedovo kožo

Nekaj zanimivih reminiscenc iz nepoštenega klerikalnega volilnega boja.

Priznati moramo, da se »Slovenec« še pri nobenih volitvah ni tako blamiral, kakor pri sedanjih v Zbornico za trgovino, obrt in industrijo. Danes hočemo opozoriti le na njegov uvodnik, ki ga je priobčil pod mastnim naslovom »Pred zmago«, dne 19. septembra, tri dni pred zaključkom oddajanja glasovnic. Ta članek ni le zanimiv, ker dokazuje, kake demagogije so se posluževali klerikalci, da bi se v zadnjem trenutku preslepili volilce, marveč tudi zato, ker pravi, kako so klerikalci in njihovi zavezniki lahkomišelnost pili na medvedovo kožo. Vsekako je članek dokument klerikalne nesolidnosti, katero volilci pač še dolgo ne bodo pozabili.

»Zdanes moremo vse slovenske javnosti sporočiti kot dejstvo — je pisal »Slovenec« — da je zmaga slovenske gospodarske (klerikalne) liste za trgovino in obrtno samostojno — demokratično kolovodje delajo iz obupa, da vsaj nekaj rešijo iz vesoljnega potopa svoje stranke. V petek je dr. Žerjav sam pred svojimi pristaši v »Kazini« izjavil, da na zmago v obrti sploh ne upa in računa samo na eno kategorijo v trgovini. (To »Slovenec« laž sivo svoj čas takoj demantiral.) Pa še ta up je zastoj... Zato moremo Slovenija že danes zapisati v svojo zgodovino dan, ko bo ime

SDS izbrisano tudi iz našega gospodarskega življenja. Dne 22. septembra se bo oficijelno objavilo, da je SDS v javnem življenju Slovenije bila in da je ni več. Tisti, ki se niso odločili, imajo te zadnje dni samo to kategorično dolžnost, da poraz Žerjavove liste zapečatijo. Zdaj gre samo za to, da bo vtis in odmev zmage tem mogočnejši... Mi bomo zmagali, smo pravzaprav že toda naša zmaga mora biti čim sijajnejša in mogočnejša.

Tako je »Slovenec« taval črkeljo teden pijan zmage v velikih črkah in dvokolonskih vrstah svoje prve strani.

»Slovenec« je skočil v zmagoslavju na pomoč dan nato Jelacinov klerikalni pomagač, ki je z isto nadutostjo in z isto amoralnostjo naznanjal 22. septembra kot dan klerikalne zmage. Pod naslovom »Dva in dvajseti september« je Jelacinov list vriskal:

»Dobro si bo zapomniti ta dan SDS, ker zadnja njena barikada bo ta dan padla... Samo še dva dni in 22. september bo odločil zmago slovenske gospodarske fronte. Sigurno in nedvojbeno je ta zmaga... 22. septembra doživi SDS svoj najtežji poraz, od katerega se ne bo več opomogla... Zmaga je tu in 22. september bo to potrdil.

Klerikalno in jelacinovsko bombastično napoved zmage je treba sedaj primerjati z volilnim izidom in vsak poseben komentar postaja odvisen. Povdarjati je treba le lahkomišelnost, s katero so klerikalci in njihovi pomočniki pri teh volitvah stavili vse samo na eno karto.

Tudi v IV. kategoriji so se obrtniki držali dobro

Rezultat volitev v IV. obrtniški kategoriji. — Danes bo komite celokupni volilni rezultat.

Sedaj se šele vidi, kako pogrešno je bilo, da se ni volilna agitacija za stanovsko listo trgovcev in obrtnikov še z večjim elanom zanesla tudi v skrajne vasi, kjer so bili ponajveč le volilci IV. trgovske in IV. obrtniške kategorije. Stevilčen uspeh, ki je bil dosežen v teh dveh kategorijah, je tako krassen, da je upravičeno, da se ni tudi tu dovršilo sistematično volilno delo. Še malo vneta truda in trezne agitacije, pa bi napredna stanovska lista dosegla zmago tudi še v IV. kategoriji, tako trgovski kot obrtniški. V IV. trgovski kategoriji je bilo namreč oddanih za klerikalno listo 2514 glasov, za gremialno listo pa 2015 glasov. Ako bi dobila mesto klerikalne gremialna lista samo 250 glasov več, pa bi bili tudi v tej kategoriji zavredni trgovci, zmagali. Ista je pri IV. obrtniški kategoriji, ki jo je volilna komisija včeraj dokončala. Komisija je ugotovila, da je od 18.102 upravičenih izvršilo volilno pravico 13.046. 207 glasovnic je bilo neveljavnih. Kandidati klerikalne volilne liste so dobili 7503 glasove, kandidati obrtniških organizacij pa po 5336 glasov. Absolutna večina je znašala 6.419 glasov in ako bi dobila obrtniška lista še 1083 glasov, pa bi bila zmagala. Ako upoštevamo, da se volitev ni udeležilo nad 5000 volilcev, ni dvoma, da bi se v tem rezerviraju volilnih glasov dala z ne prevelikim trudom doseči večina za stanovske kandidate.

Klerikalci in jelacinovci se sedaj tolažijo s številkami, ker nimajo mandata. Pišejo, da bi oni že zmagali, ako bi ne bilo cenzusa, ki tvori podlago za razdelitev vseh zborničnih volilcev na 12 kategorij. Ne bomo se spuščali tu v razpravo, v koliko pristoja g. Jelacinu, zagovarjati za Zbornico splošno in enako volilno pravico, ki bi prave trgovce in obrtnike izročila na mlkost in nemilost grobnemu številu ter stanovsko zavest trgovcev izenačila s popolno indiferentnostjo jačarice ali krošnjarja. Naj povdarimo le to, da bi tudi v slučaju enake volilne pravice, kakor kaže že sedanjí uspeh, konzumar-

ski koalicijski tudi ne imeli preveč pričakovati. V trgovskem odseku je dobila gremialna lista 3.283, v obrtniškem odseku pa 7.187, skupaj torej 10.470 glasov. Klerikalna lista je dobila v trgovski sekciji 3.625, v obrtniškem odseku 9.287, skupaj 12.912 glasov. V celokupni trgovski in obrtniški sekciji imajo torej klerikalci z vsemi svojimi pomagači vred le 2442 glasov večine, kar znači, da bi bilo treba gremialni in obrtniški listi pridobiti od klerikalne pri 23.382 glasovih samo 1.222 glasov, da bi imela tudi številčno absolutno večino. Razume se, da bi se v slučaju enake volilne pravice boji vršil še intenzivnejše kot sedaj. Te številke menda dovolj krepko dokazujejo, da je moč petih koaliranih stran in grup (SLS, NRS, SKS, nemški nacionalistov in jelacinovcev) v Sloveniji neprimerno manjša, kakor pa so si gospodje to predstavljali. Ako se upoštevajo, da ima ta koalicija za seboj v Narodni skupščini od 26 slovenskih poslancev 24, potem se da po rezultatu zborničnih volitev le to sklepati, da slovensko ljudstvo že temeljito obrača hrbet brezplodni in nesrečni politiki, ki jo vodi in uganjajo »koalicijski«.

V komisija bo danes dopoldne še razčistila prašanje mandata g. Ambrožiča ter izvršila zbiranje v I. trgovski kategoriji, nakar bo sestavila o svojem delu končni protokol. Pričakuje se, da bo do popoldne oficijelno razglasila celokupen rezultat volitev.

IV. kategorija (obrtni) je izvoljena takole:

IV. KATEGORIJA.

Člani:

Janez Vrečar, mizar, Sp. Domžale.
Jakob Babnik, vodov. instalater, Ljubljana.
Milos Hahnje, kipar, Celje.
Frane Korajžija, dimnikar, Maribor.

Namestniki:

Joško Toporiš, krojač, Tržič.
Stefan Litrep, čevljar, Turnišče.
Anton Benegalija, krojač, Ljubljana.
Vinko Simonič, mehanik, Ptuj.

cije najprosvetljenih in najnaprednih naroda, da se potpuno očeni sva zaostalost in pokvarenos naše jadne gospode. Ali v teh resnih časih ni treba nekoliko več resnobe?

Na naslov »Slovenca«

»Dom« piše: »Delavsko-kmetijska vlada v Mehiki (tudi tam je torej HSS!) se vedno bolj uvrstuje kljub temu, da je celokupna katoliška duhovščina z vsemi škofi in nadškofom na čelu pozvala mehikanski narod kot katoliški, naj se z vsemi sredstvi bori proti tej baje komunistični vladi. Iz severno-ameriških listov, ki istotako radi povsod duhajo in vidijo komunizem, se jasno vidi, da je sedanjí predsednik mehikanske republike Cales tudi napram katoliški cerkvi povsem pravičen in da ni katoliški cerkvi odvzel niti ene pravice, zlasti pa, da ni niti malo kršil verske svobode, izvrševanje katoliških obredov ter poudarjanje katoliškega verouka, temveč je samo omejil in ukinil premmoge privilegije katoliške cerkve in katoliške duhovščine, ki je bila v Mehiki prava država v državi. Cerkev je imela blizu dveh tretjin zemljiške posesti v svojih rokah ter so zlasti posemzni samostani bili pravi nasluki, v katerih seljaki niso bili samo tiho, temveč pravi in popolni sužnji. Temu

Novi roman „Jutra“

V nedeljo, dne 3. t. m., začnemo priobčevati kratek, toda izredno zanimiv roman z naslovom

„Hektorjev meč“

Avtor romana, znani francoski pripovednik René La Bruyère, nam v tem svojem mojstrskem delu pravtako napeto kakor ljubeznivo pripoveduje

zgodbo zveste ljubezni med mladim oficirjem in milo Renée du Chail,

ki se odigrava na pestrem ozadju dobe tik pred francosko revolucijo, revolucijskih strahot in dogodkov po revoluciji, ko je na obzorju vznemirjena Evropa vzhajala prva slava velikega Napoleona.

Uverjeni, da nudimo s tem romanom vsem prijateljicam lepega in dobrega čtiva kar najprijetnejše presenečenje, vabimo vse čitance, ki še niso naši naročniki, naj si do nedelje, dne 3. t. m.

zagotové redno dostavljanje lista.

Tri tiskovne sodbe Stola sedmorice, odd. B.

Zagreb, 29. septembra.

Ničnostna pritožba g. Aleksandra Železnikarja zoper ljubljansko sodbo, izrečeno svoječasnó na tožbo g. Ivana Šmajdka, šolskega upravitelja v Št. Vidu nad Ljubljano, je bila zavrnjena in prva sodba torej potrjena. G. Železnikar je bil svojčas obsojen na 1 mesec zapor, 5000 Din kazni, plačilo 5000 Din materialne odškodnine, povrnitve stroškov, taks in izvršenja kazni in na objavo sodbe. Ker pa je po obtem naziraju kazni prestroga, je utemeljeno upanje, da je Stol sedmorice ugodil vzklicu, s katerim se je bavil v javni seji, in da je kazni primerno znižal. Ko bo sklep dostavljen, bomo o tem poročali.

O stvari g. dr. A. Gorčiča, odvetnika v Celju, in političnega šefa tamosnje radikalne partije, smo že svoječasnó poročali. Tožil je naš list odnóso no pozneje avtorja našega članka g. Zabkarja, ker mu je le ta očital grdo felonijo ali izdajstvo Narodnega zbora v Celju. Tožitelji je s svojo tožbo popolnoma propadel, ker se je tožencu dokaz resnice v celoti sijajno posrečil. Razlogi oprostilne sodbe so ugotovili, da je tožitelj res zagrešil omenjeno izdajstvo. Ničnostna pritožba ni imela nobenega uspeha, niti za javno razpravo ni bila sposobna, marveč je zavrnjena že v nejavni seji. V razlogih pravi Stol sedmorice, da je prvo sodišče pravilno definiralo pojem felonije in pravilno ocenilo obširno dokazno gradivo ter prav nič pravnapotno, marveč točno izreklo, da je v konkretno dognanih činjenicah tožiteljeva felonija zares podana.

Več sreče je imela g. Iza Prijateljeva, urednica »Napreja« v Ljubljani. Radi nekoga pasusa v poročilu o občnem zboru Zadrzne banke v Ljubljani je bila tožena, in v Ljubljani obsojena na 14 dni zapor, ter več tisoč dinarjev denarne kazni in naknade ter stroške. Njeni ničnostni pritožbi pa je Stol sedmorice ugodil in obširno oprostil, sodeč, da delanje (rabljeni izraz) ne vsebuje pregreška klevete, glasi, ker je obtoženka v svojem članku došla izrečno, da ne veruje v resničnost reproduciranega medklica, ki je bil izrečen od nekega udeleženca občnega zbora.

V prihodnjih tednih bo Stol sedmorice odd. B. reševal še celo vrsto drugih tiskovnih zadev in v nekaterih imel priko izreči načeloma važne judikate.

Koroško pismo

Enake pravice za nemške in slovenske manjšine. — Potreba slovenske. — Deželi in državi zvesto slovensko ljudstvo. — O Kočevcih.

Nemški nacionalci se pozdravili vstop Nemčije v Društvo narodov s prekipajočo radostjo. »Freie Stimmen« so izile v dolg članek svoje v bodočnost segajoče nade o novi moči nemškega naroda, ki se ima razviti zlasti še po združitvi Avstrije z Nemčijo. V Društvo narodov bo imela Nemčija mnogo posla. Tudi pravašje nemških manjšin se bo našlo in mogoče bo omiliti posebno trpljenje Nemcev v južni Tirolski. Gotovo je, da bo znala Nemčija ob prijetnem času prihajati s svojimi željami in zahtevami, ki se bodo morale upoštevati. Nemški nacionalci mislijo, da se bodo odsele številni nemški načrti lažje realizirali. Kar se tiče nemških manjšin v nasledstvenih državah, se jim bo moralo dati še mnogo več nego je v pogodbah zapisano, tako da bodo povsem ponehale njihove pritožbe.

Lepa je ta skrb. Vzporedno ž njo teče briga za naše jugoslovenske manjšine. Ako se bo kaj izposlovalo v prid Nemcem v Italiji, bo treba isto dovoliti tudi tamosnjim Slovencem. Na kompetentnem mestu se ne bodo udeleževali diktati nemških nacionalcev, marveč bo narekovala rešitve pravilnosti za vse. Naj se le ogrevajo Nemci za svoje manjšine, istčasno pa morajo dopustiti slovenskemu ljudstvu v Avstriji enako stremeljenje, kakršno velja za njihove manjšine drugod. Med nemškimi nacionalci so taki, ki mislijo, da se z vsakim objavljenjem Nemčije briše obveznost do našega slovenskega ljudstva na Koroškem in komaj čakajo združitve, češ potem je manjšinska borba odpravljena. Gospoda se pravda. Slovensko upravljanje ne izgine s prva, pa naj se okretno nemški gospodje kamor hočejo, in nemogoča bi bila združitve brez pravičnega obračuna na Koroškem. Tu na zve končna beseda faktorijem, do ka-

terih ne seže nemško-nacionalno kričanje. Morda je imela to pred oči koroška deželna vlada, ko se je izrekla za načrt avtonomije za Slovence. Koroški vodilne misli so enake onim, ki jih vsebuje pruski zakon za Dance ob mejah Slezvik-Holsteina. Najpametnejše in za deželo najkoristnejše je, da se reši slovensko vprašanje nemudoma. Potem bodo mogli toliko gospodje nastopati za svoje manjšine. Enkrat za vselej pa naj si izženejo iz glave abotno misel, da se bo zadovoljilo samo nemškimi manjšinam, naši ljudje pa da bodo izročeni potujčenju. Tega ne bo!

Inženjer Liebscher se je trudil govoriti slovensko na zborovanju Kmetijske podružnice za občino Rikarje ves. Mož pa ne obvlada še zaostli našega jezika, zato je kmalu nehaj. Prav bi bilo, da se dobro nauči slovensčine in ž njim vsi drugi gospodje, ki hočejo predavati med Slovenci. Naši ljudje niso razumeli dr. Stotterja, ki je govoril la nemško, Liebscher tudi ni nič opravil s svojo slovensčino, in tako gospodarsko zborovanje ne more dati pravega uspeha. Zgoljimo, da bi gospodarsko napredovalo. Zato svetujemo, da naj vodijo gospodarske ustanke večaki, slovenske zmocni, in v gospodarske stvari naj se sega protislovenska politika. Potrebo slovensčine gospodje sami priznavajo. Često se čuje, da je slovenski del dežele zelo zostal. Temu se ni čuditi. Na vesti pa imajo to v največji meri vodilni gospodje, katerim brni po glavi samo »Anschluss«, in se ne menijo za obnovo gospodarstva, dasi jim v Berlinu najajo v glavo, da gospodarsko slabo stojiče Avstrije ne marajo.

Deželni poslanec Feinig je potoval po južnem Koroškem in nato priporočal v »Bauernzeitung«, da naj dežela in država upoštevata, da biva tam in se trudi deželi in državi zvesto ljudstvo. Torej gospodarske pomoči Slovincem! Značilno je, da označa poslanec Feinig slovensko ljudstvo za deželi in državi zvesto, »Freie Stimmen« pa so se povodom manjšinske konference v Zenevi zopet drle na »jugoslovensko orijentirane Slovence«, ki so poslali tja svoje zastopnike!

O Kočevcih pišejo »Freie Stimmen«, o njih živlavi in vztrajnosti. Resnica je ta, da so grofje Ortenburg v 13. stoletju siloma prignali v sedanjo kočevsko pokrajino na pust kraški svet večjo skupino upornih kmetov iz bavarske, švabske in tirinske dežele. Za kazen so bili vrženi v pragozlovo. V svoj jezik so vlii sčasoma polno slovenskih izrazov, mešali so se z domačim prebivalstvom in spojili bi se bili z njim, ako bi jih ne bila vzdrževala nemška politika avstrijske vlade, kateri je dobro služil kočevski nemškojezиковni otok. Nemško-nacionalno glasilo najva potem, da so na Kočevskem šole z napisom »Deutsche Volksschule« in da smajo Kočevci pri uradih rabiti svoj jezik. Tako! Kako pa se godi na Koroškem stajemu avtonomnem slovenskemu prebivalstvu? Kje so napisi »Slovenska ljudska šola« in kje se sme v uradih rabiti slovensčina? Na letošnji skupščini CMD se je ugotovilo, da pride v Sloveniji na Nemce relativno večje število šol kot na Slovence, v Vojvodini pa je nastalo nemško šolstvo šele po prevratu v jugoslovenski državi in z jugoslovenskimi državnimi sredstvi. Zvezna vlada naj prične pomenjati Jugoslavijo in naj da Slovincem na Koroškem slovenske šole in jezikovne pravice!

Nasprotja v boljševiški stranki

Ne more biti več dvoma, da se vršijo v ruski boljševiški stranki važne stvari. Pričetkom pomadi prihodnjega leta se vrši redni in sicer XV. kongres ruske komunistične stranke. Kaki 3-4 meseca pred kongresom se vrši običajno redna konferenca iste stranke, ki mi pripravi vse potrebno za strankni kongres. Letos bi se imela ta konferenca vsiliti nekako v decembru. Ali sklicana je predčasno, kar vsekakor pomeni, da se ji pripisuje izredni pomen. Soglasno se tomaji to z delovanjem opozicije v stranki.

Opozicija, ki jo vodi Zinovjev, je na zadnjih stranknih zborovanjih povsod podlegla in večina stranke pod vodstvom Stalina je je povsod odrla od vseh lokalnih vplivnih mest v sovjetskih političnih, pa tudi drugih institucijah. Ali opozicija kljub temu ni mirovala. Pripravlja se na nadaljnjo borbo.

Ta poročila komentira evropsko časopisje, ki je važno poročilo iz Rusije čim najbolj alarmantne vesti, kolikor mogoče pravat vsebine, na ta način, kakor da se opozicija pripravlja na puče, na revolte in podobne reči in v tej zvezi se imenuje tudi ime Trockega. O Trockem se trdi, da je pridružil sedanji opoziciji, ki je pod vodstvom Zinovjeva, in da misli skupaj z njo poskusiti boj zoper Stalina in njegovovo večino. Toda o Trockem, njegovemu delu, nizaranju in načrtih ni prav nikakih zanesljivih vesti; malo pa je verjetno, da bi se res družil s sedanjo opozicijo, ki je njegovemu dosedanjemu političnemu delu mnogo bolj tuja in daleč nego skupina, ki zagovarja Stalinovo smer. Ali kar je najvažnejše: priprave, ki jih dela opozicija, — in da jih dela, odseva tudi iz podatkov, objavljenih v oficijelnih boljševiških časopisih —, ne merijo na krvave boje za oblast, marveč imajo drugačne cilje.

Ruska komunistična stranka ima točno določbo, da se stranka ne sme cepiti, niti da se v njej ne smejo osnovati stranke oziroma frakcije. Struja, ki se ne strinja z oficijelnim strankinim programom in z njeno vodilno taktiko, se mora kratkoma odrediti večini in basta. To stališče, ki se seveda zelo razumljivo, se dosledno prakticira. Sedanja opozicija pa hoče napraviti konec tej metodi; hoče si na vsak način priboriti pravico, da se prizna njen obstoj v obliki frakcije v stranki. Sedaj se pripravlja, da doseže izvršitve te svoje zahteve; prireja na tihem zborovanja, zbira pridobiva pristaše ter jih organizira na tihem, vse to z namenom, da stopi pred bližnje strankne zore z dovršenim dejstvom in prisili strankino vodstvo, da ga prizna.

Zdi se, da more biti samo navedeno komentiranje dogodkov v Rusiji točno; potek konference in kongresa stranke pa to v kratkem sam prinesel jasnost.

Politične beležke

Več politične resnobe!

V zadnjem »Domu« piše Radič: »Za programi i rad HSS propikivali su se u Zenevi kod samoga predsednika HSS mnogí najodličniji predstavnici svjetskega mira i napretka. Zauzelo bi vrlo mnogo prostora na našem »Domu«, da predsjednik sam o našem hrvatskom seljačkom pokretu i sve zanimive primjedbe tolikih odličnih političara i državnika evropskih.« Pač škoda, da »Dom« v pomanjkanju prostora zaradi Radičeve zaposlenosti ne more prinesiti omenjenih izjav, zlasti še, ker povdarja Stjepan Radič na drugem mestu v »Domu«, da je »naš seljački program, koji u medjunarodnoj politici znači pacifizam i čovječnost, a u domaćoj politici sporazum i poštenje, slavno pravi trijumf baš za letošnjem VII. zasjedanju Saveza Naroda, gdje se čitav svijet« a naročito sva Evropa upravo napadno priklanja onim načelima i onoj taktici, koju zastopa Hrvatska seljačka stranka. Trebalo je samo vidjeti, kako predsjednik HSS susreću i pozdravljaju u Zenevi najodličniji predstavnici gotovo sviju država i kako ga posjećuju delega-

VRATAITE MLADARE
ZA POPLAVLJENCE!

Pod vtisi katastrofe

Vode se vračajo v struge, deževje ponehalo. — Na pomoč ponesrečencem.

Uničujoči curki izpod neba, ki so vrtali v ubogo zemljo širom Slovenije, so včeraj vidno polejali na svoji moči. Le sem pa tja so se še strnili oblaki ter se zgostili v črno, zlo prorokujočo maso, ki je prihajala na zemljo v obliki tankih, ostrih curkov. Temperatura se je menjavala od ure do ure. Zjutraj je bilo ozračje naravnost hladno, dosti boljše pa tudi ni bilo zvečer.

Vsa slovenska javnost stoji pod vtisom silovite elementarne katastrofe, ki je udarila naše doline, naše soteske, polja, pa tudi stanovnike na pobočjih naših vrhov.

Vode padajo. Akoravno je čez nebo razpeta še vedno težka oblačna masa, vendar se zdi, da so izčrpani nebesni rezervoarji. Proti jugozapadu se je situacija izboljšala že v toliko, da so se v struge povrnilo skoro vse vode. Seveda ne v normalne struge, pač pa v nove, katere so si napravile same.

Na Barju si je poiskala voda odtoka proti Isčici in po vseh malih prekopih proti Ljubljani. V Pijavi gorici, Črni vasi, Hauptmancij in naprej proti Podpeči so travniki ter njive zopet izven vode. Opažajo se samo še mala jezera, ki so obstala na nižje ležečih mestih, odkoder voda nima odtoka. Voda bo tamkaj ostala brzkone še teden dni. Včeraj se je odtokla voda tudi s polja ob Bevkah in ob Blatni Brezovici.

Hrbet Trnovega, to je Mestni log, je bil včeraj jutraj deloma še vedno pod umazanorjav vodo. «Kern» se je deloma že osušil in je voda izginila po ozkih grabnih, ki jih je stvorila sama proti Gradaščici. Kar je ostalo vode v Mestnem logu, sta jo sprejela vase Mali graben, odnosno Gradaščica, na travnikih ob Tržaški cesti pa se še vedno bliskajo jezera in mlake.

Vič-Glince, Nova vas in Rožna dolina, ki so poleg Kozarij in vasi v polhograjskem kotu največ trnili, so na delu, da se vsaj deloma normalizirajo.

Na Glincah so včeraj jutraj dvignili iz blata na vrhu župnišča prvo in menda edino človeško žrtev, ki jo je tirjala povodenj na tem koncu mesta. Že zgodaj zjutraj, ko se je zdanilo, je nekdo opazil v blatu za vrhom župnišča med Agnolovo hišo in Vojnovičevim vrhom človeško truplo. Kmalu nato so prihiteli še drugi, ki so spoznali v utopljeno 34-letnega Antona Andrejaka, stanujočega na Viču št. 22, ki je utonil, ko je skočil v pondeljek popoldne z voza posestnika Zdešarja pred Agnolovo gostilno. Andrejakovo truplo so prenesli po komisijskem ogledu na odredbo policije v mrtvašnico na Viču in je položil danes k večnemu počitku. Nesrečnejši je bil uslužben pri Stavbeni družbi ter je bil poročen.

Ljudstvo je sedaj povsod zaposleno s čiščenjem stanovanj in hišnih mobilij. Ponekod pa je stala voda v kletih tudi še včeraj in je morala pomagati sesalka ljubljanskih mestnih gasilcev. Kakor Vičani in njihovi sosеди proti Ljubljani, so imeli polno dela tudi Kozarčani. Ko so očistili seveda le za silo svoje hiše, pa se je pojavila nova skrb, kaj bo namreč z živino. Pomanjkanje krme je silno občutno. Na poljih okrog vasi so ljudje zbrali krme komaj za prašiče, govejo živino pa morajo zaenkrat zadovoljiti samo s pašo na travnikih, ki jih ni umazala ilovica. Polja so raztrgana, njive razsejene in v splošnem primanjkuje za živino korenja, detelje, živinske pese itd.

Se na slabšem pa so prebivalci proti Dobrovi, Stranski vasi, Sučji in sploh višje gori proti Polhovemu gradu. Tamkaj bodo vsled zasutja polja z gramo-zom posestniki prisiljeni, da živino prodajo.

Težaven pa je še vedno položaj v Sorski in Poljanski dolini ter posebno na Žirovskem polju, kjer so opustošenja največja. Gospodarska obnova tamkajšnje pokrajine bo zlasti vsled številnih usadov in plazov silno otežkočena. Očiščevalna dela bodo zahtevala mesece in mesece napornega dela. Težke skrbi tarejo družinske očete in matere. Kašče prazne, prazni hlevi, zima pa trka na duri. Sila je velika, pomoč nujna.

Prvi je prihitel na pomoč poleg mestne občine ljubljanske, ki je darovala 100.000 Din za poplavljenca, ljubljanski Rdeči križ, ki je dal za najnujnejšo podporo izdatna denarna sredstva na razpolago, ki se že razdeljujejo. Odposlane so v ponesrečene kraje tudi že uradne komisije, ki bodo od hiše do hiše ugotavljale škodo. Podpore se bodo de-

lele na podlagi uradnih podatkov o škodi. Včeraj je odpotoval v Medvode okrajni poglavar za ljubljansko okolico, dvor, svet, dr. Ferjančič danes odde v Žiri veliki župan dr. Baltić oseba, v soboto pa na razne strani več uradnih komisij. Predsedstvo ljubljanske Rdečega križa se je dalje brzojavno obrnilo na centralo v Beograd s prošnjo za čim znatnejšo pomoč.

Iz opustošenih krajev

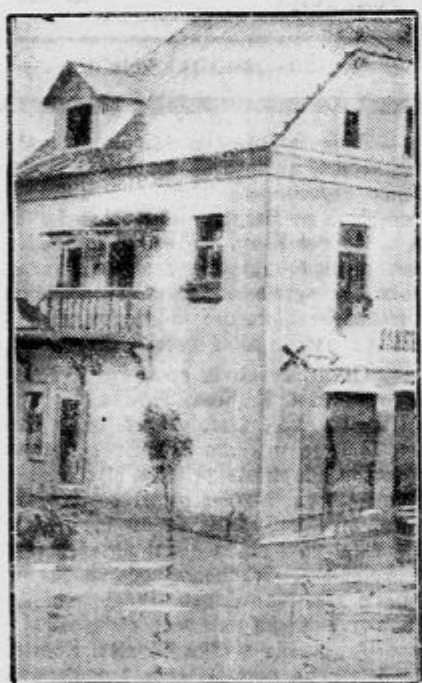
Preska pri Medvodah, 30. septembra.

Naši vrlji Preščani so delali v terek v največjem dežju nadvse požrtvovalno, da bi vsaj deloma zavrnili razdivjano Presčeno v njeno strugo, ki jo je prodrila in si poiskala do izliva v Savo kar čez njive in travnike novo pot. Njena prava struga je še vedno popolnoma suha. Vsi občudovanja vredni napori naših mož pa so bili doslej zaman. Preščenice ne morejo ukrotiti. Napolnila je celo dolino, do Medvod stoji jezero, vsi poljski pridelki so uničeni. Tudi potok Zobnik v sosednih Vašah se je razlil na obe strani po polju in ga je opustošil. Ljudje se trudijo na vso moč, da bi očistili zasuto strugo in potok zopet uravnali; toda to je ogromno delo in naprednje seveda le počasi.

Zakonštica v Zlebeh je preplavila celo dolino in odnesla zemljo, drugod pa zopet nasula ogromne množine grušč in opustošila njive. Vsi mlini so bili pod vodo. Posestniku F. Bizantu, p. d. Malenšku je voda raztrgala skedenj. Uničila je vse pridelke. Pri Sv. Katarini se je vsled silnih nalivov začela trgati in posedati zemlja. Batji se je večjih plazov, da zdrže hiše in gospodarska poslopja na nekaterih krajih v dolino. Posebno v nevarnosti so pri Mamuci in Kozamerniku, kjer so že večje plasti zdrčale navzdol. Enak položaj je tudi na Golem Brdu «Na Jami».

Vode so precej upadle. Zveza Preske z Medvodami je vzpostavljena. Sedaj se je razvila namreč nova «obrt». Večji dečki prevažajo ljudi za malo odškodnino ali pa tudi zastoj na dvokolnicah (garah) čez poplavljeni del ceste. Za zvezo z Medvodami preko Sore služi železniški most na Svetju, četudi je tu velik ovinek.

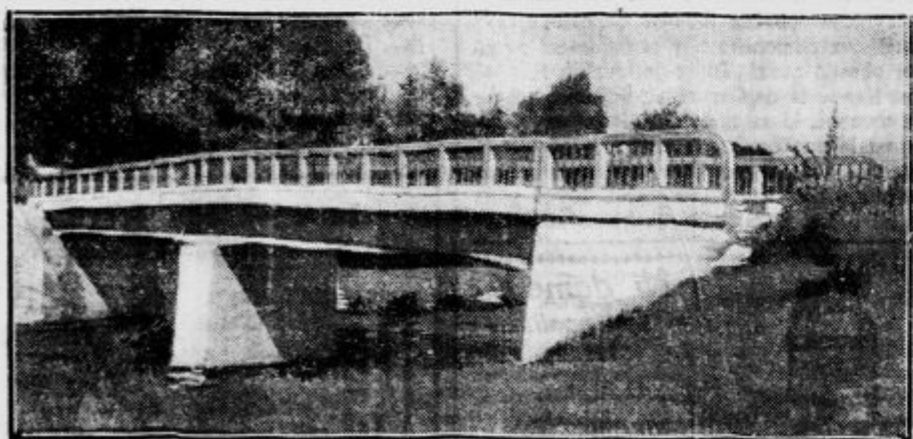
Naši orožniki so se izkazali v teh dneh groze in stiske pravi junaki in zaslužijo polno priznanje. Noč in dan v naporni službi, vedno v najhujšem naliivu, si jih našel na delu povsod, kjer je bila največja sila. Nobena voda jim ni bila pregloboka, nobena noč pregrozna. Ljudstvo jim je do dna duše hvaležno.

Višja voda (X) v Poljanah nad Škofjo Loko ob trgovini J. Dolinarja.

Gorenja vas, 29. septembra.

Morda največja opustošenja v Poljanski dolini je napravila povodenj v Gorenji in Srednji vasi. Poljanščica se je kmalu po naliivu izpremenila v deročo reko. Udrila je v stanovanja v bližini se nahajajočih hiš, odnašala pohištvo, vozove, govedo, prašiče in poljske pridelke. V Gorenji vasi je odnesla g. Jelovčanu vso električno napravo. Rešil je edino dinamo, a bi pri tem kmalu izgubil življenje. Posestniku Stanovniku so valovi odplovili žago in mlinska kolesa. Fortunji pa mlin in vogal hiše.

Leta 1925. zgrajeni betonski most v Škofji Loki, ki ga je odnesla Poljanščica.

Pri Mraku je voda podrla drvarnico in udrila v kleti in trgovino, kjer je stala pol metra visoko. Polja so uničena, vsepovsod leži pesek, hlodi, deske itd. Škoda znaša več milijonov. Najbolj so oškodovani posestniki: Inglič, Frlan, Oblak in Brenc.

S hribov so se pričeli vsipati tudi plazovi, ki so uničili ceste. Na več krajih stoji zemlja do 4 m visoko na cesti. Pri posestniku Ingliču se je pričelo vsipati pod hlevom in hišo. Bila je velika nevarnost, da se podre vse skupaj. Cesta je tako zasuta od plazov, da je prehod celo od hiše do hiše skoro nemogoč.

V Srednji vasi je odnesla voda most, polomila mnogo kozolcev in odplovila vozove. Le živino so rešili, čeprav z največjo težavo. Pri Čadežu se je zemlja vsadila ter zasula skoro ves hlev. Proti Poljanam je bila voda še večja. Kaka opustošenja je napravil potok Brebovnica, pa še vedno ni znano, ker je nemogoče priti čez Poljanščico. V Poljanah je stala voda po hišah dva metra visoko. Napravila je ogromno škodo. Najbolj je oškodovan trgovec Dolinar. Okrog njegovega posestva je drvela voda 3 do 4 metre visoko. Tudi od Poljan naprej je pogled enak, slika ista. Polja poplavljeni, drevesa leže čez ceste, polno usadov. Mosta nobenega do Škofje Loke. Brzovjavni drogi so popadali kot snopi. Škoda je veliko večja kot lansko leto, ker je bil tudi obseg katastrofe znatno večji.

Žirovci v Ljubljani

Včeraj je prispela večja deputacija Žirovcev pod vodstvom župana gospoda Primožiča v Ljubljano. Poslanec dr. Žerjav je deputacijo vodil k velikemu županu dr. Baltiću, kjer so člani deputacije popisali nesrečo in bedno stanje Žirov in okolice. Danes se poda veliki župan v spremstvu inženjerjev na lice mesta v Žiri. Deputacija je intervenirala pri poštmem ravnatelju gospodu dr. A. Gregoriču radi časne ureditve poštne zveze za Žiri preko Logatca in Rovt. Cesta Škofja Loka—Žiri bo dalj časa za avto-promet nerabna, vsled česar ne preostaja nič drugega nego dirigirati avtomobil, ki je opravljal tudi poštno službo, iz Škofje Loke v Logatec, da bo vozil od tam v Žiri.

Katastrofalni obseg nesreče

Zdaj se po malem dobiva nekaj pregleda o obsegu nesreče. Jutri bo vzpostavljena pot za silo za male vozove v Poljansko dolino, cesta Logatec—Žiri bo najbrž že v dveh dneh splošno uporabna. Od žirovskih vasi je najbolj zadeto Selo. Potrjuje se, da je v žirovski občini porušeni 20 poslopij, večinoma v Selu. V Selu je zaznamovani več smrtnih žrtev, usoda nekaterih rodbin pa še ni poljsirjena. Hiša je izginila, a do nje se preko deročega potoka ne more, o stanovalcih ni z drugega brega nič opaziti. Mnogokje si je voda izbrala drugo strugo in se odjeda zemljo ter s tem ogroža še 4 hiše. V Poljanski dolini so doslej prijavili enega mrtvega.

Vel. Račna pri Grosuplem, 29. septembra.

Vsled neprestanega in obilnega deževja se je napolnila Radenska dolina popolnoma z vodo, tako da sega do obronkov vasi Velka in Mala Račna, a polja in travniki so docela pod vodo. Ker ima dolina kraški značaj, bruha voda izpod zemlje in napaja potok Sico, tako da se vali kot deroča reka, ki uničuje komaj zasejano ozimino in jo odnaša s humusom vred proti požiralnikom. Velike mase vode daje tudi bruhanik Zelenka. Farjevce itd. Največji naval se pa bliža iz Grosupeljske doline. Sent Jurja in izpod Slivnice, tako da se je bati še hujšega. Veliko maso nabirajoče se vode ne morejo požirati sproti Zatočne jame, Lazarjeva jama, Viršnica in Pekel ter izgleda zato cela dolina kot kako jezero. Odkar so te podzemeljske jame razširjene, je voda navadno izginila že tekom dveh, treh dni, a letos in tudi že lansko leto ostaja voda tudi 14 dni do tri tedne. Ker se poplava in naliivi stalno ponavljajo, je letina tako minimalna, da se že danes pri marsikateri družini oglašajo glad in otroci zastoni prosijo kos kruha. Ker je ozimina že v zemlji, a je ista prišla pod vodo, je s tem uničena deloma tudi že žetev prihodnjega leta.

Da se voda ne odteka, leži krivda največ v tem, ker se ne obrača primerne pažnje pri čiščenju požiralnikov Zatočnih jam. Večjo pažnjo pa je obrnil dolini, popolnoma uplčeni po povodnji zato davčni vijak. Če že ni računati na izdatno vladno pomoč prizadetim, apeliramo vsaj na potrebni čut humanosti merodajnih. Vsaj za to leto naj se popolnoma odpšejo davki vasem Velka in Mala Račna.

Hrastnik, 30. septembra

Neprestano delevje je povzročilo, da so se pričele zemeljske plasti nad deško šolo v Hrastniku pomakati v dolino. Umetno zlebove ni moglo več zadostiti vodnemu naliivu, voda je pričela pronicati v zemljo in jo privzdigovati. Do šole je dvignjen že ves hrib. Polovica Šentjurčeve hiše je v nevarnosti, da se bo podrla. Sosedje so hišo tekom včerajšnjega dne izpraznili. Lastnica, ga. Šentjurc, se namreč mudi v Dalmaciji. Komisija, ki se je sestala te dni na vzpodbudo občine, je dognala, da bi se dalo obvarovati hišo pred popolno katastrofo, če se prednji del podre. Krajni šolski svet poroča vsak dan na občino, kakšen je delanski stan. Prišel je že dvakrat ukaz, da se mora deška šola evakuirati, toda obakrat je bil preklekan. Med številnimi, do 7 m globoko zabitihi piloti pred šolo, se že prebija zemlja. Stene Pintarjevega gospodarskega poslopja pa so že

Samo še danes ob 4., pol 6., pol 8. in 9. uri.

Rudolfo Valentino

„COBRA“

Najstr. stneši. Ljubavni par Rudolfo Valentino in Nita Naldi. Mladini slop prepovedan. KINO „DVOR“ najmodernejše kino gledališče Ljubljane. Telefon 730. Naša godba Vam audi umetniški užitek!

BUSTER KEATON

v vefilmu „Hodcem samo no“

Aleksandrov rov (desno) v Zagorju v nevarnosti, da ne vdere voda vanj.

Separacija, kopalnica, steklarna in delavske hiše v Zagorju ob Savi ob povodnji.

popolnoma omajane. Včeraj si je ogledal plazovje gerent g. Vodušek v spremstvu ravnatelja trboveljskega rudnika g. inž. Pauerja.

Plazovje je potegnilo tudi v Globočaku. V nevarnosti sta hiši g. Župana in Belharja. Če bo plazovje potegnilo do kraja, bosta imenovana ob vse svoje imetje.

Laško, 30. septembra

Savinja je narasla za 250 nad normalo. Že četrtič je letos izstopila in preplavila okolico in zlasti kopalški park. Najhujše je zopet prizadet okrajni zastop, ki komaj zdrži promet na progah. Pri zgradbi novega mostu v Šmarjeti je odneslo čoln, ki so ga na desnem bregu s silo odvezali neki zlikovci iz Strenskega, se prepeljali čez reko, na levem bregu pa ga površno privezali. V prvi vrsti se je pa zahvaliti požrtvovalnosti g. v. nazd. Kokalja, da ni odneslo vsega gradbenega lesa.

Apel Rdečega križa

Bratje, sestre!

Razsrjene nebeške sile so udarile domovino.

Poplavljena, opustošena je najrodovitejša zemlja,

porušeni so domovi,

človeška življenja utopljena v divjem valu,

pridelki uničeni,

obup, glad, bolezen tam, kjer je še nedavno vladalo delo in zadovoljstvo!

Strahovita je škoda!

Kogar je zadela, mar ji je kriv?

Mar naj jo nosi sam, sami in brez pomoči pod njo omaguje?

Mar nima brata v širni domovini, nima sestre?

Sestre in bratje! Ni nas vseh zadela nesreča. Vsi, ki nas ni zadela — pomagajmo!

HVALEŽNI SE ODKUPIMO!

Vsi, ki nam je prizanesla grozota poplave — odkupimo se!

Vsi, ki nismo v obupnem boju s sovražnimi silami smrti gledali v oči — odkupimo se!

Vsi, ki nam ni ugrabil neusmiljeni val in v neznanem grobu pokopal ljubljene dece, mlilih roditeljev —

ODKUPIMO SE!

Vsi, ki smo ostali pod suhim krovom in ne begamo brez doma —

ODKUPIMO SE!

Vsi, ki imamo svoj vsakdanji kruh —

ODKUPIMO SE!

Odkupimo se! Pomagajmo!

Dajmo iz dobre volje, hvaležni, da nam nebo ni vzelo s silo! Dajmo od srca, da bo bednim srecem v tolažbo!

Bodimo bratje in sestre, da ne bomo

Zg. Polskava, 29. septembra

Neurje, ki je 27 t m. pretresalo prebivalstvo mnogih delov Slovenije, tudi Zg. Polskavčanom ni prizaneslo. Vas, ki leži na jugovzhodu pobočja Pohorja, so to pot zbegani zračni elementi obiskali z isto silo, kakor se je to zgodilo dne 8. avgusta, ko je polskavski potok narasel v hudournik, ter drveč skozi vas trgal mostove, brvi in jeze. Z razrušenjem jezo so bili osobito mlinarji oškodovani. Med drugim je tudi porušilo jez mlinarja g. A. Laha, ki je meril 24 m širine. Veliki župan g. dr. Pirkmajer je prihitel na kraj nesreče ter je ugotovil, da je potrebna prizadejim nujna državna pomoč. G. Lah je v dobrem upu šel na zgradbo novega jeza, za katerega je uporabil 6 vagonov cementa. Ta je sicer neurje 27. septembra kljuboval, vendar pa je škoda, katero je napravila nova povodenj na njem, zopet zelo občutljiva.

brez sester in bratov, kadar bo nas udarila nesreča!

ODKUPIMO SE!

Kdor lahko da, naj da obilno! Kdor ne more, a bo vendar dal. — Še več bo tehtal njegov mali dar!

Nepregledna je škoda tudi v slovenskih pokrajinah. Le tem so namenjeni po bratovskem sklepu Glavnega odbora vsi darovi, kar jih bomo nabrali v svojem področju...

Darovi se stekajo pri oblastnem odboru Rdečega križa v Ljubljani.

NARODNI OBLASTNI ODBOR Rdečega križa.

Predstojatelj oklice je objavil ljubljanski oblastni odbor Rdečega križa o priliki zadnjem poplavi meseca avgusta 1926. Pozval je celokupno prebivalstvo Slovenije, da v čim večji meri prispeva ter lajša gorje, ki je nastalo vsled elementarnih katastrof.

Do danes je pa ljubljanski oblastni odbor prejel na svoj poziv v celam samo Din 85.202.

Slovenija ni s pravim razumevanjem sprejela poziva oblastnega odbora in ni storila svojo dolžnost.

Sedaj je nesreča zadela tudi njo, morda težja, kakor one pred nekaj meseci.

Prepričani smo, da bo spričlo vseh grozot preteklih dni omečano sleherno srce. Ves nabrani denar se bo porazdelil na podlagi uradnih ugotovitev in pod uradno in javno kontrolo samo med oškodovane iz Slovenije.

Pomagajte! Odkupite se!

Elementarnih katastrof še ni konec in nihče ne ve ure, ne dneva.

Pomagajte! Odkupite se!

Denarne prispevke zbira ljubljanski oblastni odbor Rdečega križa SHS v Ljubljani, čekovni konto št. 11.862.

Domače vesti

Ljubi gospod Jelačin mlajši!

Nikdar nisem verjel, da bi bili res tako škodljivi, kakor so mislili moji prijatelji. Moje zaupanje ste sijajno potrdili. Jaz sem Vas razumel! Sorodne duše se sploh hitro razumejo. Ko ste objavili svojo kandidatno listo, sem takoj vedel: Strašno ste jih potegnili, klerikalce namreč. Mi, kar nas je pri SDS, bi sami tega ne bili nikdar dosegli, kar je z eno potezo dosegla Vaša napoleonska strategija. Prišli ste, videli ste, in zmagali smo. Kandidatno listo ste tako sestavili, da vam je uspelo prave klerikalce postaviti na mesta, v naprej izgubljene. Bili ste kakor David, ki je vojskovodja Urija (Ložarja in Ogrina) poslal v najhujši bojni metez, da sta padla.

Ali ste videli, kako sedaj »Slovenec« močuje? »V I. in II. obrtniški se je sicer posrečilo SDS, da je zmagala, v III. pa zato nismo mogli doseči zadostnega števila... Ljubi g. Jelačin mlajši! Morda ste že tudi Vi kaj slišali o onem starem vahtmajstru (v Litiji je menda bil), ki je ponosno poročal: »Nato sva se pošteno sprijela; enkrat je bil on zgoraj, nato pa zopet jaz spodaj.« Sijajno kaj ne?

Vidite, ta način kako smo jih skupno okoli prinesli, to je originalno, izvrstno. Poslali ste Ložarja in Ogrina v II. in III. kategorijo, kjer sta morala propasti, sami pa ste se igrali v IV., kjer so Vas pobozne jajačice in piljarice ponesle k zmagi in klerikalcem odvzeli zadnje šanse! Sijajno. Vaša izbira kandidatov: moj Bog, ko ste na konzumarsko listo postavili še lastnika pogrebnega zavoda, mi je bilo vse jasno. V tem znamenju se je moralo vse tako končati, kakor se je. Čestitam.

Vedno sem dejal svojim prijateljem: Ne bodite tako hudi na g. Jelačina mlajšega! On je bil vedno izvrsten vojskovodja in bo tudi tole reč dobro skozi spravil. Se le danes mi priznava, dragi MAC prav si imel. Sedaj so hudi na Vas pri »Slovenec«. Pravijo, da ste jih nasamarili, ko ste govorili, da je vse trgovstvo kakor en mož za Vas in da ste jih spravili v strahovite blamastike, ko so zaupali vam že proglasili zmago, predno je volilna komisija začela šteti glasove. Verjemite mi, da je vse to le zelena zavist. Hudi so na Vas in na nas, ker smo izvoljeni! Če je pa »Slovenec« na koga hud — se jaz nanj ne morem jeziti. Zato na moje sreče.

Iskretni

MAC.

* **Položnice smo priložili zadnje dni naročnikom**, katerim je naročnina potekla. Prosimo jih, da jo nakazujejo takoj prve dni meseca oktobra radi reda v upravnosti. Ker stopamo v zadnje četrtletje, naj cenjeni naročniki po možnosti plačajo list do konca leta.

* **Kraljevska dvojica zopet na Bledu.** Z dvornim vlakom so včeraj jutraj prispeli na postajo Lesce kralj in kraljica, prestolonaslednik Peter, knez Arzen in princ Pavle. Slednja dva sta takoj nadaljevala pot v svoj grad ob Bohinjskem jezeru, kraljevska dvojica pa se je vrnila v Suvorov. Kralj se je živahno zanimal za poveljeni v Sloveniji ter namerava obiskati težko prizadete kraje.

* **Iz ministrstva za notranje zadeve.** Za čefa kabine ministra za notranje zadeve je imenovan Danilo Jančič, bivši kmet-pravnik beogradske mestne občine.

* **Madžarski konzulat v Zagrebu.** Madžarski državni upravitelj je odobril ustanovitve madžarskega konzulata v Zagrebu. Vodstvo konzulata je poverjeno konzulu Juriju pl. Szabo.

* **Iz uradnega lista.** »Uradni List« ljubljanske in mariborske oblasti objavlja v včerajšnji številki zakon o trgovinski pogodbi med našo kraljevino in republiko Avstrijo ter navodila za uporabljanje te pogodbe.

* **Kriza v »Slavenski banki«.** V zadevi »Slavenske banke« včeraj ni nastopila nobena izprememba. V Zagrebu sestavljajo bilanco po podatkih, ki prihajajo od filijalk. Deputacija upravnega sveta se je podala na Dunaj radi pogajanj z Banque des Pays.

* **Davčne položnice z označbo zapadlosti** so ravno včeraj dostavljali na Viču. Ta okolnost je močno razburila obupano prebivalstvo, četudi gre za očitno slučajno koincidenca. Posl. dr. Žerjav je naprosil finančno ministrstvo, da označi prizadete kraje, kjer naj se iztirjevanje odloži do odločitve o zaprositvenih odpisih.

* **Evropski polet naših avijatikov.** Kakor javljajo iz Varšave, so naši avijatik polletni v sredo popoldne iz Varšave proti Lwowa. Pristreno so se od njih poslovili zastopniki poljske vlade in avijatik, češkoslovaški poslanik in naš odpravnik poslov.

* **Pogreb naših avijatičnih žrtv.** V sredo ob treh popoldne se je sporazumno med našo in češkoslovaško avijatiko istodobno vršil pogreb podpolkovnika Jugovića v Beogradu, poročnika Njegovana v Novem Sadu in štabnega kapetana Kostrebe v Pragi. V Beogradu je pogrebu podpolkovnika Jugovića prisostvovalo ogromno število meščanstva in vojaških krogov. Ob treh je kre nil sprevod z železniške postaje. V vojni-senski cerkvi se je vršilo »opelo«. Ves čas, dokler se je pomikal sprevod bivšega komandanta novosadskega aerodroma po beo grajskih ulicah, sta nad Beogradom krožili dve eskadrili avijonov — skupaj enajst aparatov. Pred lafeto s črno kovinsko krsto so korakali vojaki, ki so nosili odtlikovanja pokornika in 29 vencev, med njimi tudi venec predsednika Masaryka. Krsta je bila pokrita z državnim zastavo. Pred voznensko cerkvijo se je od pokornika poslovil generalštabni major Stanko Živković. Na križišču Terazij in Kralja Aleksandra ulice je v imenu Udruga rezervnih oficirjev izpregovoril avijatični poročnik Sava Miklič, ki je v imenu tovaršev s solunske fronte obžaloval njegovo smrt pod modrim češkim nebom. Z žrtvami, ki so vzajemno tamka

padle, je utrjeno bratstvo naše in češkoslovaške avijatike. V imenu rezervnih oficirjev-avijatikov sta na krsto položila krasen venec dva gojenca akademije. Na pokopališču se je od pokornika poslovil major Tomič, sedaj komandant novosadskega aerodroma.

* **Češkoslovaški parlamentarci v Jugoslaviji.** Prometno ministrstvo je dalo vsem železniškim postajam, ki jih bodo na svojem potovanju v Jugoslaviji pasirali češkoslovaški parlamentarci, ukaz, da njihov vlak ne sme biti nikjer zadržan zaradi drugih vlakov. Vsi načelniki postaj morajo onega dne, ko dospe vlak s češkoslovaškimi parlamentarci opravljati službo v svečani uniformi. V večjih krajih morajo biti postaje dekorirane s češkoslovaškimi in jugoslovanskimi zastavami.

* **Uposobitvenostne preizkušnje za osnovne šole** se prične na drž. moškem učiteljski v Ljubljani dne 5. novembra ob 8. jutraj. Pravilno opremljene prostore za pristup k usposobitvenosti preizkušnji se naj predlože po službeni poti pravočasno pristojnemu okrajnemu šolskemu nadzorniku tako, da bodo najkasneje do 20. oktobra v rokah izpraševalne komisije. Kdor bi ne bil pripuščen bo pravočasno obveščen. Posebna vabilila k izpizom se ne bodo pošiljala.

* **Za rezervne oficirje.** Ministrstvo vojske in mornarice je pod Dl. Br. 23321 od 13. julija 1926. izdalo sledečo naredbo: »Ker je večina rezervnih oficirjev prešla uniforme, naj komandanti mest zahtevajo, da rezervni oficirji o prikladi državnih praznikov obvezno prisostvujejo službi božji v uniformi v smislu točke 474 pravil službe I. delca.

* **Iz Vojne akademije.** V Beograd se je vrnil te dni 52. letnik Vojne akademije, ki je bil na trimesečnem premeravanju v okoličih Kraljeva in Mataruške banje. S tem premeravanjem so vojni akademiki 52. letnika končali svoje študije v Vojni akademiji. Med njimi je 23 Slovencev. Z odliko sta položila izpite Joško Habjanjič iz Ptula in Hrabroslav Glušič iz Mokronoga na Dolenjskem, vsi ostali pa s prav dobrim uspehom. Od letos naprej je »Uredba o Vojni akademiji« izpremenjena v toliko, da g. vojni akademiki ne bodo takoj 1. oktobra imenovani za podporočnike, nego šele v roku od 1. oktobra 1926 do 1. aprila 1927. Do imenovanja bodo v strokovnih tečajih, kjer se praktično izvežbajo za vrsto orožja. Strokovni tečaji bodo za pešadijo v Sarajevu, za konjenico in artiljerijo v Nišu, za inženjerijo pa v Beogradu. Po mnenju akademikega sveta je 52. letnik najboljši po svetovni vojni. Zato se od njega mnogo pričakuje in teško čaka, da pride v polke.

* **V vižo pedagogsko šolo v Beogradu** so sprejeli: Za I. skupino: Jovo Popović v Ormožu. — Za II. skupino: Simon Dobernik iz Slov. Gradca, Marjana Kokalj iz Bogofine. Vida Pogačnik iz Komende. s. Irena Verce iz Kočevja. — Za IV. skupino: Ljubomir Gorup iz Sv. Lenarta v Slov. gor. s. Donatina Iskra iz Lichtenturna v Ljubljani. — Za V. skupino: Josip Stanzer iz Maribora, Edgar Vondra iz Trčica in Ladislav Čuk iz Kranja. — Navedeni morajo najkasneje do 14. oktobra javiti rektoratu višje pedagogske šole v Beogradu, ali nastopijo svoje mesto. V nasprotnem slučaju se bodo smatrali, da niso sprejeti.

Dežnih plaščev

veliko izbijo ter najmoderneje sukne in raglane po najnižjih cenah nudi trdka FRANK LUKIC, Pred skofijo 19. Suknje od Din 800 naprej. Plašči za deklice v vseh velikostih

* **Reforme v srednjem šolstvu.** Novoizvoljena uprava proforskega društva je poselila te dni ministra prosvete ter mu izročila resolucije, sprejete na kongresu. Pri te, priliki se bo govorilo tudi o novem zakonu za srednje šole, po katerem se bo moral srednješolski pouk postaviti na modernejšo in solidnejšo podlago.

* **Rodilnam padlih v vojni.** Ministrstvo za promet je ugodilo prošnji glavnega generalštaba, da se rodilnam padlih oficirjev podojicirjev in vojakov v vojnah za osvobodjenje in ujedinitve dovoljuje četrtinska vojna, kadar gre do obiskat grobove svojih pokojnikov ter je izdalo postajam navodila, da izdajajo znižane karte proti potrdili občinskih oblastev, da je potnik res bil v bližnjem sorodstvu s pokojnikom, katerega grob namerava obiskati. Popust velja za tretji razred.

Buster Keaton jamči za obilo smeha

v veeilimu »Hočem samo njo«

Jutri v kino »Dvor«.

* **Službo pogodbenega zdravnika** za okoliš sodnega okraja Višnja gora s sedežem v Stični ali Višnji gori razpisuje okrajni urad za zavarovanje delavcev v Ljubljani. Mesečni povprečni honorar 1000 Din potna povprečnina 500 Din in prejemki iz hišne lekarne. Prosilci morajo biti vpisani v imenik zdravniške zbornice za Slovenijo.

* **Stanovanjski najemniki zahtevajo podaljšanje stanovanjskega zakona.** Med stanovanjskimi najemniki se je v zadnjem času pričelo živahno gibanje. Po vseh večjih mestih se vrše protestni shodi proti nameravani ukinitvi stanovanjske zaštite. Soglasna je zahteva, da se obstoječi stanovanjski zakon s primernimi izpremembami podaljša še za eno leto.

* **Hišni posestniki proti stanovanjskemu zakonu.** Zakonodajni odbor Narodne skupščine je prejel spomenico Zveze hišnih posestnikov v Zagrebu, ki zahteva, da se ukine stanovanjski zakon. V spomenici se nadalje zahteva, naj se uradnikom namesto zakonske zaštite primerno zviša stanarina.

* **Redukcija na grozi Zagreb-Split.** Z današnjim dnevom se ukine dnevni brzovlak

med Splitom in Zagrebom. V prometu ostane samo en brzovlak, in sicer nočni, ki bo med Kninom in Splitom vozil le z brzno postojnega vlaka, ker so tračnice že močno izrabljene.

* **Gradbena delavnost v Zagrebu.** Regulatorni odsek mestnega sveta zagrebskega je sklenil, da zgradi občina prihodnje leto tri dvonadstropne hiše na Selski cesti, v katerih bo 39 manjših stanovanj. Delavska kolonija na Selski cesti bo v kratkih letih imela približno 300 malih hišic, v katerih bo doblilo stredo 1000 do 1500 prebivalcev. Odsek nadalje predlaga, da se zgradi tamkaj nova osnovna šola, da se uredi novo trzišče ter javno ljudsko kopališče.

* **Vila Marlić ob Boh. jezeru last mestne občine zagrebske.** Kakor javljajo zagrebski listi, je g. dr. Marlić poklonil mestni občini zagrebski svojo villo ob Boh. jezeru v karitativne namene. Vila ima šest sob.

* **Mesto venca na krsto pokorne gospe Ivane Bayr** je darovala učiteljica M. P. 300 Din za ubožnega gluhonemega gojenca.

* **Viharji in potresi.** Silni viharji so bili v zadnjih dneh preko Slovenije. Viharjem so se pričrili tudi potresi. Kakor javlja observatorij profesorja dr. Belarja v Gorjah pod Triglavom, so tamkajšnji potresomeri zaznamovali predvčerajšnjim dva bližnja potresa: prvi je bil ob 16.39 v daljavi kakih 500 km, drugi ob 22.29 v daljavi 180 km. Vzmetenje zemlje kot odmev viharjev v daljavi traja še nadalje.

Velika uganka

ugodnega nakupa je rešena, ako si ogledate ravnokar došlo bogato izbiro najljepšega angleškega in češkega blaga za moške oblike in povrh, razlagane t.i.d. po najnižjih cenah

Josip Ivančič, Ljubljana

Miklošičeva cesta št. 4 21.

* **Ameriška ladja potopila ob dalmatinski obali.** V sled velike nevihte se je prošlo sredo blizu Komije potopil cutter »Titanica«, last Amerikancev, ki so nedavno potovali po Sredozemskem morju. Človeških žrtv ni bilo. Naročeni so potapljači s potrebnimi pripravami, ki bodo skušali potopljeno ladjo dvigniti iz morja.

* **Spomlad v jeseni.** Iz Laškega nam je poslal učenec tamkajšnje osnovne šole Josip Kopač lepo razvit cvet divjega kostanja. Zadnji topli jesenski dnevi so pričarali novo cvetje na kostanju, ki je poln dozorelega sadu.

* **Razgled št. 4.** In 5. izdeta sredi meseca oktobra v kratkem presledku enega tedna. To radi zakasnitve v poletnem odmoru in radi preselitve uprave, ki se nahaja sedaj v Selenburgovi ulici št. 1. Tja je naslavljati poleg upravnih stvari tudi vse redakcijske prispevke, Kdor pošlje polletno naročnino 80 Din, dobi tudi še vse tri štev. prvega četrtletja. — Uredništvo Razgleda namerava od 4. štev. dalje prihlevati v večjih skupinah slike naših najmlajših. Tem potom naproša starše, da pošljejo le dobre fotografije kolikor mogoče hitro na upravo v Selenburgovi ulici št. 1.

* **Samomorilka.** Pred dnevi so našli pri turbinah žage v Sladkem vrhu v Ceršaku pri št. Ilju truplo ženske, stare okoli 60 let. Pred kakimi osmimi dnevi so videli pastirji kako je neka ženska skočila tik ob naši meji v Muro in klicala na pomoč. Kmalu potem je izginila v hladnih valovih Mure. Domneva se zato, da je našdenka dotična neznana samomorilka, ki je bila našdena v Sladkem vrhu.

* **Poskusen samomor brezposelnega natakara.** V Zagrebu so našli v sredo zvečer v veži hiše v kateri se nahaja »Velika kavarna«, natakara Ernesta Dvoržaka iz Splita nezavestnega. Prezrel si je žile na prvi roki. Prepeljali so ga v bolnico, kjer so mu nudili zdravniško pomoč. Izjavil je, da si je hotel vzeti življenje, ker je že tri mesece brez službe.

* **Hotel izvršil samomor.** Ker je padel pri maturi. Na zagrebskem moškem učiteljski so se v zadnjih dneh vršili naknadni zrelostni izpiti. Ker ni dosegel dovolj uspeha, si je maturant Stanko Marjanović v šolski sobi s ostrim nožem zadal težko rano v prsa. Ravnatelj je takoj poklical zdravnika, ki je izjavil, da poškodba najbrže ni smrtonosna. Marjanovića, ki je bil v šoli znan kot nervozen dijak, so prepeljali v bolnico Usmiljenih sester, kamor je kmalu prišla tudi Marjanovićeve mati, katero je nesrečni slučaj silno pretresel.

* **Maskirani razbojnik napadli dva trgovca.** Ko sta se te dni trgovca Butlevič in Adlešič iz Pribliča v okolici Karlova vračala s seima domov, so ju napadli maskirani razbojnik, ter kima vzeli zlato žepno uro in 20.000 dinarjev gotovine. Orožniki so izsledili dva roparja oba sovaščana napadenih trgovcev. Izročena sta bila sodišču.

* **III letnemu starcu zrasli novi zobje.** Kakor javljajo iz Mostarja, je v selu Vitaniću umrl te dni Trifko Planić, ki je bil vse svoje dni izredno čil in zdrav. Pred par leti so mu začeli rasti novi zobje, ki pa so bili precej ostrjši kakor prvi. Umrl je naglo smrti, zadela ga je kap.

* **Tkanino »Eternum«** zahteva od trgovca, če si potreben trpežnega perila. 178

* **Opozarjamo na današnji oglas H. 103**

Modni telovniki Pul-overs

Miklošičeva c. 20 J. Urbančič.

Danes začetek

tedna ostankov

Oblačilnici za Slovenijo

Danes zadnji dan.

Velika tragedija lepe žene. Iz nizkih beznic v luksuzne salone. Nepriekosljiv je v vlog pustolovca Paul Richter. Aud Egede Niss n. Charles Willy Kaiser in Margaret. Kupler so na višku igre. Predstave ob 4., pol 6., pol 8. in 9. uri.

Rdeča miš?

Velika tragedija lepe žene. Iz nizkih beznic v luksuzne salone. Nepriekosljiv je v vlog pustolovca Paul Richter. Aud Egede Niss n. Charles Willy Kaiser in Margaret. Kupler so na višku igre. Predstave ob 4., pol 6., pol 8. in 9. uri.

Iz Ljubljane

u. — Veliki župan dr. Baltić danes ne sprejema strank, ker je odpotoval v poplavljen kraj.

u. — Začetek šolskega leta na gremilni šoli v Ljubljani se prične dne 4. oktobra ob dveh popoldne. Vsi vajenci in vajenke naj se zgledajo točno ob določenem uri v šoli na Ledini. Pouk se bo vršil v ponedeljkih in torek popoldne. Podrobnosti so razvidne na šolski deski v veži šole na Ledini.

u. — Slov. strelsko društvo Ljubljana vabi na svoj 26. redni občni zbor, ki se vrši v soboto 2. oktobra ob 20. uri v društveni prostorji v restavraciji »Pri Levu«.

u. — Soprog ljubljanskih pravnikov se vabijo na sestanek, ki se vrši danes 1. oktobra ob 17. uri v damski sobi kavarne »Emona«.

u. — Pevski koncert dne 4. oktobra v Filharmonični dvorani. Društvo del koncertnega večera, katerega priredi koncertni pevec g. William Gwin v ponedeljek zvečer v Filharmonični dvorani, obsega angleške pesmi iz 17. stoletja. Angleška glasba je pri nas silno malo poznana, saj ua malokaterem koncertnem sporedu srečamo kakega angleškega avtorja. Popolnoma nepoznana pa je angleška glasba starejših dobe, čeprav je ona izredno bogata na svojih notranjih lepota.

V opredilu skladateljev tedanje dobe stoji Henrik Purcell, organist kr. dvora. Da njegovo delo prav presodimo, moramo vpoštevati, da je bil predhodnik svetovnih mojstrov Bacha in Hindla. Zaman iščemo pri njegovih sodobnikih lepše melodične linije, plemenitejšega znanos in razlikovitost oblik kakor jo očituje glasba tega najodličnejšega zastopnika angleške klasične dobe. Svoje skladbe je pisal v prvi vrsti za svečane ceremonije na angleškem dvoru. Brez dvoma bo ta koncert po sestavi svojega sporeda eden najzanimivejših, kar jih je bilo v zadnjem času v Ljubljani. Na tretji del sporeda, ki obsega zamorske duhovne pesni, se povrnemo jutri. Občinstvo pa vabimo na poset in so vstopnice v predprodaji v Matični knjižarni.

— Rusko-francoski veeilim. —

— Senzacional —

— Senzacional —

— Senzacional —

— Senzacional —

— Senzacional —

— Senzacional —

— Senzacional —

— Senzacional —

— Senzacional —

— Senzacional —

— Senzacional —

— Senzacional —

— Senzacional —

— Senzacional —

— Senzacional —

— Senzacional —

— Senzacional —

— Senzacional —

— Senzacional —

— Senzacional —

— Senzacional —

— Senzacional —

— Senzacional —

— Senzacional —

— Senzacional —

— Senzacional —

— Senzacional —

— Senzacional —

— Senzacional —

— Senzacional —

— Senzacional —

— Senzacional —

— Senzacional —

— Senzacional —

— Senzacional —

— Senzacional —

— Senzacional —

— Senzacional —

— Senzacional —

— Senzacional —

— Senzacional —

— Senzacional —

— Senzacional —

— Senzacional —

— Senzacional —

— Senzacional —

— Senzacional —

— Senzacional —

— Senzacional —

— Senzacional —

— Senzacional —

— Senzacional —

— Senzacional —

— Senzacional —

— Senzacional —

— Senzacional —

— Senzacional —

— Senzacional —

— Senzacional —

— Senzacional —

České posvícení žegnanje

v soboto 2. oktobra ob 20. uri v Narodnem domu.

K udeležbi vabi Češka obec.

ke zopet montirale in dovod plina v to svrhu zopet odprli, je plin seveda uhaljal skozi preje navedeno odprtino, katero je poleti neizvežban delavec pozabil zamašiti s čepom. Plin je uhaljal sicer tako močno, da se je opodnel, ko je delo počivalo, sililo močno sikanje, med delom pa se je seveda izgubilo Vendar se je med delavstvom splošno mislilo, da diši po plinu le radi tega, ker se montirajo svetilke Šele pozneje se je našla napaka. Ponovno torej opozarjamo vse stranke, da naj vsako napako, vsako najmanjšo spremembo prijavijo za popravilo plinarni, da izvršijo popravila delavci, ki so v tem delu izučeni. Štedenje povzroči še lahko več silnih nezdod, ki pa ne smejo oplašiti nikogar. Kot mnogo naših vsakdanjih potrebščin tudi plin lahko povzroči nezdodo, vendar je tam, kjer se pazljivo z njim ne postopa.

Greva v kino »Ideal«

Cirkus Pat & Patachon

u. — Pevski odsek Gospodarskega izobraževalnega društva za dvorski okraj se prav prično pripravila za »Trgatev«, ki jo priredi dne 3. oktobra v kleti restavracije »Zvezda«. S sočnim in sladkim grozdem naših goric bodo postreženi vsi somišljeniki in prijatelji društva.

u. — Pogrešan obrtni vajenec. Kakor nam poročajo, je 15 let stari krojaški vajenec Bogomir Rakovec, stanujoč pri svojih starših v Vošnjakovih ulici št. 20 v Ljubljani, prošil tork popoldne odšel z doma in se ni več vrnil. Deček nosi črn joplj in pomošene sivkaste hlače in rjave sandale; pokrivala nima. Sliši slabo. Ker so starši (oče je železniški upokojenec) v skrbeli, da se je dečku pripetila kakšna nesreča, prosijo vsakogar, naj jim blagohotno sporoči, ako

NOGAVICE

svilen tlor 4 Din 19, televniki,
pau-overs, jopice, šali in čepice v
velik. izbiri
F. & M. ROZMAN Z dovska ulica 7

Iz Maribora

a— **Novinarski koncert.** Mariborski novinarji bodo po vzgledu ljubljanskih kolegov priredili na državni praznik prvega dec. umetniški koncert, na katerem bodo sodelovala vsa mariborska pevka društva, ki bodo zapela po tri pesmi.

a— **Gospodarsko in politično društvo za magdalenko predmestje** ima široko javno sejo odbora v soboto, dne 2. oktobra ob 20. uri v gostilni »Mesto Trsta«. Dostop imajo vsi člani. Odbor.

a— **Zanimiva statistika.** Na kontroli dohodkov v Mariboru so računali, da je bil promet v mesecu avgustu samo v ljubljanski direkciji jako velik. V tem se je meseca avgusta prevozilo v omenjeni direkciji 1.035.655 ljudi. Kakor je razvidno iz statistike, se naš promet jako lepo razvija.

a— **Nedeljski počitek v brivnicah.** Pisarna velikega župana mariborske oblasti nas glede na dopis, ki smo ga pod gornjim naslovom objavili v št. 221 od 25. t. m. obvešča, da veliki župan ni ukinil zakonito dovoljenega nedeljskega počitka za mesta in trge z več kakor 5000 prebivalci in odredil, da morajo brivski obrati v mariborskem mestu ob nedeljah biti do 12. dopoldne odprti, marveč je v izvrševanju nadzorstvene oblasti v smislu § 127 o. r. z odlokom od 25. VIII. 1926, O. br. 436-5 razveljavil sklep Obrtne zadrage brivcev in lasničarjev in sorodnih strok v Mariboru od 31. marca 1924, s katerim se nalaga vsem članom v mariborskem mestu »strogo obvezna dolžnost, da nedeljski počitek točno izvajajo in pod nobenim pogojem ob nedeljah ne odpirajo svojih brivnic, ter za tudi ne puste nastavljenosti pri zaprtih vratih delati, in da tudi sami ne delajo, in se jim prepoveduje, da preložitvo svoja obratovništva v stanovanje in da tam delajo ali da strežijo naročnikom izven hiše, ker sklep nasprotuje določbi čl. III. zak. z dne 16. I. 1895 drž. zak. št. 21, po kateri je osebo delo obrtnega podjetnika izvrženo iz predpisov o splošno obveznem nedeljskem počitku, in je zadruga kršila predpis § 113 o. r., da se po obrtnih zadrukah nikomur ne sme omejevali obratovanje preko določb tega zakona. Tudi ni res, da ima naredba bivše deželne vlade za Slovenijo od 10. oktobra Ur. l. št. 161/706, ki je uvedla popolni nedeljski počitek v obratih brivcev, frizerjev in lasničarjev za mesta in trge, ki štejejo nad 5000 prebivalcev, zakonito moč, temveč je res, da zakonite moči nimajo več, ker je prestala veljati v smislu čl. 130. ustave dne 28. julija 1921 iz razloga, ker do tega zakonitega roka ni bila predložena v potrditve zakonodajnemu odboru. Z ozirom na obrazloženi pravni položaj se event. priloge kršenja omenjene neveljavne naredbe po obrt ni oblasti ne bi moglo kazensko obravnavati.

a— **Policijskega psa** bo dobila te dni mariborska policija z Dunaja, kar bo vsekakor jako olajšalo policijsko delo.

a— **Goljufa zasleduje** mariborska policija, ki hodi po naši državi ter se s ponarejenimi dokumenti izdaja za zastopnika trdke štampilji Franz Lippe z Dunaja ter naročuje proti 50% prodajalšču štampilje. Več mariborskih trgovcev je na ta način že ogoljufal. Mož se podpisuje za Belileba. Če bo h komu prišel, naj ga naznani policiji.

a— **Zopet eden.** V soboto 25. t. m. je prišel 22letni kovaški pomočnik Vinko Gajst h gostilni Cenc v Stragocinih pri Pragerskem v kateri je popivalo več kmečkih fantov. Takoj pri vstopu ga je eden navzočih fantov s topo stranjo sekire udaril po glavi, da mu je počila lobanja. Šele po 4 dneh so ga pripeljali v mariborsko bolnico. Krivce zasleduje žandarmerija in je upati, da bodo za tako neverjetno surovost prejeli primeren plačilo.

Iz Celja

a— **Narodna čitalnica v Celju** namerava vzporediti v drugi polovici meseca oktobra dramo »Verigo«. Čisti dobiček je namenjen za razširjenje ljudske knjižnice.

a— **Celjsko kolesarsko društvo** priredi v nedeljo, dne 3. oktobra v Gozdni restavraciji v Celju »Trgatev«. Začetek ob 16. uri.

a— **Zimski delovni čas v področju srezke gremila trgovcev v Celju:** Člani srezke gremila trgovcev v srezih Celje, Gor. grad in Šmarje pri Jelšah, se opozarjajo na okrožnico štev. 262 z dne 26. junija t. l. glasila katere je od 1. oktobra dalje do 31. marca odrejen zimski delovni čas. Po tej odredbi se imajo trgovine odpirati zjutraj ob 7. in zapirati brez izjeme zvečer ob 6. Opokanski odmor mora trajati najmanj eno uro. Ta odredba se nanaša na vse člane v področju omenjenih srezov, ki so lastniki

trgovskih lokalev, ne glede ali zaposlujejo trgovsko pomožno osebo ali ne, kakor tudi na vse točilnice alkoholnih pijač. Posebno se opozarjajo člani, da se prestopki brez predhodnega ukora ali opomina, kaznujejo z denarno globo v smislu § 23 gremilajnih pravil. — Načelstvo.

a— **Živinski sejem v Celju.** V ponedeljek dne 4. oktobra bo v Celju rodnin mesečni živinski sejem. Zadnje mesece so prignali na sejem že precej živine in tudi kupčija postaja od meseca do meseca bolj živahna.

a— **Tedenski izkaz mestne klavnice.** Od 20. do 26. septembra so zaklali v mestni klavnici 1 konja, 1 bika, 19 volov, 26 krav, 6 telic, 68 telet in 59 svini. Mesa se je uvozilo 612 kg govedine 1461 kg teletine in 314 kg svinine. Izvozilo se je 40 telet.

a— **Olepiševalno in tujsko prometno društvo v Celju** je v svoji zadnji odborovi seji razdelilo nagrade za okrasitev oken s cvetlicami. Na podlagi poročila komisije, ki si je ogledala po mestu okna in balkone, so bile priznane razpisane nagrade sledečim: I. nagrada (palma feniks): gg. lekarnarju A. Posavcu, primariju dr. I. Rajšpu in bančnemu podpravitelju A. Kuneju. II. nagrada (filodendron) gg. industrijeru Dragu Šircu, fotografu Martinuju in trgovcu Urehu; III. nagrada v znesku 50 Din se je priznala nekemu javnemu nameščencu. Poleg omenjenih se je izrekla pohvala le prodajalci živilni sekciji in postojanečstvu državne železnice, raznim javnim poslojem, zlasti žalam ter mnogim zasebnikom. Društvo namerava v prihodnjem letu razpisati zopet več nagrad. Prosi že danes hišne posestnike in najemnike, da ga pri stremiljuju, okrasiti mesto Celje, kar najbolj podpirajo.

a— **Kaj povzroči zbežnost.** Pred celjskim okrožnim sodiščem se je zagovarjal te dni radi težke telesne poškodbe Marko Zupanc, oženjen posestnik v Zdobčevem pri Rajhenburgu. Majnika meseca zvečer so po končanem šihu posedeli trije rudarji pri kozarčku v gostilni. Šele okrog devetih so se v precej vinjenem stanju vračali domov skupno do križpota. Rudar Mešiček, ki je bil, kakor sam trdi, zelo vinjen, je zgrešil pot in zašel v bližino Zupancove hiše. Gospodinja je postala pozorna valed lajanja domačega psa in je pogledala skozi okno ter opazila neznanca moškega, ki je stal kakih 40 metrov pred hišo. Poklicala je moža, ki je bil že v postelji. Ta se je brž opravičil in opazoval neznanca, kateri se mu je zdel zelo sumljiv. Ko je videl, da se bliža hiši, je pograbil v veši ležeče toporišče in odprl vrata. V tem momentu sta si stala oba moška nasproti. Gospodar je vprašal dvakrat neznanca, kdo je, ne da bi ta kaj odgovoril. Šele na tretji poziv je tuje odgovoril, da je pošten človek in da gre iz hiše. Ker pa je ta stopil za en korak nazaj, je mislil Zupanc, da ga hoče s kakim orožjem napasti in je udaril s toporiščem Mešičeka po glavi, da se je ta takoj zgrudil. Ostal je pri onemneženem tako dolgo, da se je vrnila žena z orožniki, katero je poslal po nje. Mešiček je bil težko ranjen in ne bo nikdar več popolnoma okrevel, ker ima zlomljeno lobanjo. Da se je ta žalosten slučaj dogodil, so v prvi vrsti krive razmere v rajhenburški okolici. Ponovni ropi in vlomi so ljudstvo, zlasti posestnike na samoti tako zbežali in prestrašili, da so napram vsakemu tuju skrajno nezaupljivi. Zupanc je sodni sejal spoznal kriviga prekoračenega silobrana in ga je obsodil na pet mesecev zapor. Plačati mora ranjenemu na dotedajšnjih stroških in za bolečino 7400 Din ter rento v znesku 400 Din mesečno, toliko časa, dokler ta ne bo sposoben za kakšno delo. Državno pravdnstvo je priglasi- lo vzklice proti sodbi.

a— **Mestni kino v Celju.** Do 2. oktobra predvaja Mestni kino napeto južnoameriško dramo »Gospodinja Polnoč«, od 3. do 5. oktobra pa veliko filmsko delo »Pokojni Matija Pascal«.

Iz Trbovelj

a— **Prestavljanje železnice na Doberni.** Dnevni kot Doberna je tisti nesrečni kraj, kjer napravi deževje največ škodo. Zemlja je tu stalno v premikanju. Te dni so bili zopet začetni železniški tiri in proge prestavljene. Neurje je napravilo škodo za težke tisočake.

a— **Artilerija radi poverbe.** V Hrastniku je bil aretiran in odpravljen v sodne zapore v Laško 21letni Jakob Šrt, šofer pri Florenčinju v Petelinovi vasi, ker je poveril večjo vsoto denarja.

a— **Tovornjenje premoža v Trbovljah.** V ponedeljek so naložili na separaciji 370 vagonov premoža, v torek 244, v sredo 236 in večeraj 100 Vagonov dnevnim primanjkuje in po TPD prisljena obratovanje ponoči ukinili.

a— **Trgatev Sokola v Trbovljah** bo v soboto, dne 2. X. ob 8 uri zvečer v Sokolskem domu. Posebnih vabil se ne bo razpisovalo, ter ste s tem vsi vladno vabljeni. Zdravo!

a— **Prevoz pošte iz Trbovelj** je prevzel pri licitaciji g. Ivan Pust, ne pa Arto družba.

Vremensko poročilo

Meteorološki zavod, Ljubljana 30. septembra 1926

Višina barometra 108.

Kraj	Cas	temper.	rel. vlaž.	Smerni veterin	Hitrost	Vrsta padavine
Opazovanja						
		temper.	rel. vlaž.	Smerni veterin	Hitrost	Vrsta padavine
Ljubljana (dvorec)	1. 7:55	10.1	96	N 1	10	162
	14. 7:58	11.7	89	E 1	10	
	19. 7:6	11.2	91	NE 1	10	
	21. 7:6	11.2	94	N 1	10	
Maribor	8. 7:6	9.0	98	NW 1	10	24.0
Zagreb	8. 7:6	11.0	97	SW 2	10	5.0
Bograd	8. 7:6	16.0	72	SSW 1	8	
Sarajevo	8. 7:6					
Skopje	8. 7:6					
Dubrovnik	8. 7:6					
Salit	7. 7:6	18.0	75	NNE 1	10	8.0
Prilut	7. 7:7	10.0	75	mirno	10	dež

Solnce vzhaja ob 5:55 zahaja ob 1:44 luna vzhaja ob 23:34 zahaja ob 14:59

Najvišja temperatura danes v Ljubljani 11.9 najnižja 4.8 C.

Vsled prekinjenja telefonske zveze iz Sarajeva, Skopja, Dubrovnika ni vremenskih poročil.

Dunajska vremenska napoved za petek: Vreme se bo pelagoma izboljšalo. Tržaške napovedi danes ni.

Sport

Nadaljevanje prvenstvenih nogometnih tekem

V nedeljo dne 3. t. m. se bo odigralo v Ljubljani tretje kolo prv. nogom. tekem ter tudi ta dan nastopi 6 parov moštev.

Dopolodne se odigrajo sledeče tekme: Igrišče SK Ilirije ob 9. Primorje res. : Hermes res., ob 10.30 Ilirija rez. : Slovan rez., a na Igrišču ASK Primorje ob 9. Slavia : Krakovo, ob 10.30 Panonija : Reka.

Najbolj zanimivi bosta seveda popoldanski tekmi med ASK Primorje : ZSK Hermes ter med SK Ilirijo in SK Slovanom. Prva prične ob 14., druga pa ob 15.45, in sicer se odigraja obe na Igrišču SK Ilirije.

Seja upravnega odbora JZSS in zbora nastavnikov se vrši v petek, dne 1. oktobra v damskem salonu kavarne Emona, ob 20. uri. — Tajnik.

Juniorski lahkoatletski miting SK Ilirija

SK Ilirija razpisuje juniorski propagandni miting za moške na dan 10. oktobra 1926 ob 15. uri. Miting se bo vršil na prostoru SK Ilirija. Tekmovalo se bo v dveh kategorijah: v kategoriji A atleti, ki 1. januarja 1926, še niso dopolnili 16 let, v kategoriji B atleti, ki 1. januarja 1926, še niso dovršili 18 let.

Startali bodo lahko vsi atleti, ki so člani klubov JLAS. Prijavnina: 5 Din za osebo in točko. Prijave je pošiljati do 3. oktobra 1926 (do 12.) na naslov: J. Čop, Ljubljana, kavarna Evropa.

Tekmovanje se bo vršilo po pravilih JLAS. Meti obojestrno. Prvim trem v vsaki disciplini se izroče priznanice.

Program: B: 100 m predtek; A: skok v daljavo; B: met krogla (3 kg); A: 60 m predtek; B: skok v daljavo; A: met krogla (5 kg); B: 100 m finale; A: skok v višino; B: met kopja; A: 60 m finale; B: 1000 m tek; A: met diska; B: skok v višino, B: hoja 1500 m.

Nacionalni lahkoatletski miting ASK Primorje

V nedeljo, dne 3. oktobra priredi ASK Primorje na svojem igrišču nacionalni miting, katerega se udeležijo iz Zagreba najboljši atleti Aska, Haška in Marathona, ki se ravno sedaj nahajajo v najboljši formi. Miting se vrši ob vsakem vremenu. V slučaju lepega vremena je pričakovati ne samo v posrednih disciplinah ostre konkurenco, temveč tudi zboljšanje marsikaterega dosežanega jugoslovenskega rekorda. ASK Primorje postavi proti tem metinim nasprotnikom svojo kompletno garnituro ter bodo skušali zlasti juniorji doseči proti svojim starejšim konkurentom čim boljše rezultate.

Na 100 m bosta skušala odvzeti zmago našemu rekorderju dr. Perparju najboljši zagrebški sprinter Spahić in klubski kolega Weib. Računamo na zmago dr. Perparja, lahko pa se pripeti, da Weib, ki se sedaj nahaja v dobri formi, potisne Spahića na tretje mesto. Na 400 m in 1000 m se srečata naš najboljši 400 metraš Močan in najboljši tekač na srednje proge v naši državi Askovec Butković, ki je pred kratkim izenačil jugosl. rekord na 400 m. Po vsej priliki bo zmagal Butković, vendar mu bo zmagdo od konca oteževal Močan. Za nadaljnje placemente se bo vodila borba med juniorji Primorja z Vidicom in Arharjem. Na 5 km naleti Slapničar na Marathona Kumerja, ki mu ne bo resen nasprotnik. Pred ostalimi juniorji Primorja pride za tretje mesto na vsak način v poštev Zorja. V metih in skokih bo brez dvoma dominiral Zagreb s svojimi najboljšimi atleti Spahić, Gašpar, Jakupić, inž. Zgaga, Kalay in inž. Švabić, toda atleti Slamič, dr. Perpar, Vukmanović, Cimperman in drugi jim bodo nudili najostrejšo konkurenco.

Miting prične točno ob 14. uri in se vrši ob vsakem vremenu. Pričakuje se, da bo znala sportska publika upoštevati plemenita stremiljenja naših sportnikov in bo v lepem številu prisostvovala tej zanimivi prireditvi.

Službovanje iz LNP. Danes v petek 1. X. 1926. ob 20. v zadnji sobi Narodne kavarne seja k. o. Na sejo se pozivajo igraci: Ban (SK Slavia), Lavadinović (SK Svo. boda Lj.), Batić in Kos (ZSK Hermes) in Slapničar (SK Jadrin). — Tajnik IL.

Izpremembe v odboru JNS. Novozvoljeni predsednik JNS g. Dragan Vučković ni sprejel mesta p. predsednika JNS. Upravni odbor je sprejel njegovo demisijo ter pooblastil podpredsednika dr. de Marchija, da vodi do nadaljnjega predsedniške povelje. Tudi odbornik dr. Lukšić je podal ostavko.

ASK Primorje (Lahkoatletski sekcija). Za startanje na nacionalnem mitingu v nedeljo, 3. oktobra so določeni sledeči atleti, ki morajo brezpogojno nastopiti: dr. Perpar, Weib, Omladić, Janowsky, Corradini, Močan, Arhar, Vidic, Sketelj, Kandus, Slapničar, Stupica, Trpin, Furlan, Cimperman, Avgust, Zorja, Pintarič, De Reggi II., Persko, Smerke, Janžigaj, Medica, Cimperman Maks, Korč, Borštnar, Vukmanović, Slamič Herman, Podobnik, Malnarčič, Furlan. Imenovani naj pridejo v soboto popoldne na Igrišče v svrhu razdelitve garderobe. Ako želi še kakšen klubov atlet nastopiti pri mitingu naj to javi najpozneje v soboto popoldne funkcionarjem sekcije. — Na čelnik.

SK Ilirija (Nogometna sekcija). Danes v petek ob 16.30 se vrši ob vsakem vremenu nogometni trening. V garderobo treba priti pol ure prej. Sestava moštev: I. moštvo: Miklavčič-Pogacar, Beltrav Verovšek Zupančič II. Dekleva-Herman, Oman, Pavalek, Dohertel, Kreč II. Rezerva: Kreč I. Dolinar, Jenko-Volkar, Žitnik, Kosenina-Siška, Vrhovnik, Tomazič, Vrtačnik, Jerreb. K treningu naj pridejo raz. navedenih še igr. Pleš, Kušar, Černač, Domelc, Nell in boljši juniorji. — V n. Ijo, 3. oktobra igra I. moštvo in rezerva prvenstveno tekmo s Slovanom. — Načelnik.

Sodniški zbor za nacionalni miting ASK Primorje. Napi. Iajo se gg. sodniki, določeni za juryjo pri nacionalnem mitingu ASK Primorje, dne 3. oktobra, da bodo na Igrišču najpozneje ob 13.30, ker miting se prične točno ob 14. Določeni so sledeči gosposdije: Rybaf, ing. Debelak, Slamič, Vinčič, Gregorič, Sancin D. in S. Brumet, Salska, Vontina M., Sancin M., Stupica, Ludvik Ferli; kot podsavezni delegati: g. Kump in Letnar; blagajno vodita: gg. Ček in Kump Gvido, ista mora biti otvorenja

najpozneje ob 13.30. Rediteljsko službo vršijo gg.: Volčič, Baltić, Korošič, Kosić in Gvido Sancin. Opozarjajo se tekmovalci, da bodo najpozneje ob 13.45 na Igrišču že pripravljene, ker miting prične točno ob 14. **Naša postava proti Rumuniji.** Upravni odbor JNS je na svoji zadnji seji odobril sestavo naše nogometne reprezentance, ki se bo v nedeljo 3. oktobra borila za zlato pokal kralja Aleksandra. Sestava našega moštva je sledeča: Friedrich (Hašk.) - Ivković (Jugoslavija), Rodin (BSK) - Marjanović (Hašk.), Premieri (Viktoria), Kunst (Hašk.) - Urbanec (Gradjanski), Percl (BSK), Leinert (Derby), Dragičević (BSK).

Sekulić (Jugoslavija). Rezerve: Mihelič, Remec, Hitroc (vsi Gradjanski), Petković (Jugoslavija). Tekmo bo sodil praški sodnik Stepanovsky.

Odbor JNS za pobijanje projekcija. Izbira je sestavljen nastopno: Predsednik Veljko Ugrinić ter dr. St. Hadži in dr. Ante Pandaković.

Za kapetana JNS je zopet izvoljen dr. Ante Pandaković.

ASK Primorje (Kolesarska sekcija) ima danes ob 19. v restavraciji pri Uranu odobrovo sejo in sestanek dirkačev. Vsled važnosti udeležba strogo obvezna. — Tajnik IL.

Gospodarstvo

Francosko in belgijsko hmeljsko poročilo

Strasbourg, 27. septembra.

Alsaški pridelek se cenil sedaj na 40.000 centov po 50 kg proti 50.000 lani. Nad polovico je rjavkasta. Cene so se dvignile skokoma od 2000 na 2500, 3000 in se gibljejo sedaj okrog 3500 francoskih frankov za 50 kg.

Burgonjski okoliš bo dal okoli 8000 centov po 50 kg proti 12.000 lani. Barva je boljja kakor pri alsaškem, vendar je kakovost lažja. Spočetka se je plačalo 2000, sedaj okoli 3000 francoskih frankov za 50 kg.

Francoski severni hmelj, ki je podoben belgijskemu v okolišu Poperinghe, se trguje po 1500 do 2000 francoskih frankov proti 1000—1100 spočetka. Pridelek znaša okrog 16.000 centov po 50 kg. Blago ima mnogo zrnja. Isto velja o belgijskem poperinskem okolišu. Ta bo dal okrog 36.000 centov po 50 kg.

Belgijski aloški okoliš, ki ima boljše blago kakor poperinski, zlasti glede zrnja (moške rastline so tu prepovedane) obeta okoli 12.000 centov po 50 kg. Cene so šle do 2400 belgijskih frankov za 50 kg.

Splošni položaj: Zadnji teden se opaža neka negotovost nakupne se le najboljše blago. Ulogi med prodajalci in kupci sta se menjali: prej so kupci nervozno iskali in nakupovali, sedaj je obratno. Blaga je vedno več na trgu, kupci so počasnejši v izbori.

Belgijski aloški v kvadratnih balah letnik 1927. se ponuja po 900 brez kupcev. J. Lavrič.

Hmeljska poročila

ZATEC (CSR), 30. septembra. Povpraševanje za hmeljem živahnijeje tudi danes. Sklenile so se večje kupitje. Dober srednji hmelj po 3700—3900 Kč, prvovrstni 4150—4300 Kč za 50 kg. Večja partija najboljšega blaga (Austrijski) je bila kupljena po 4450 Kč za 50 kg. Končno razpoloženje in cene čvrste.

Tržna poročila

Novosadska blagovna bors (30. septembra). Pšenica: baška, Novi Sad, 4 vagoni 262.50; baška, Sombor, 1 vagon 260; sremska, 1 vagon 255; Oves: sremski, 2 vagona 130—140; sremski, parietala Beograd, 3 vagoni 144. Turšica: banatska, sušena, 40 vagonov 140; sremska, 5 vagonov 135. Moka: sremska, 4 vagoni 485; sremska, 4 vagoni 885; sremska 4 vagona 335; sremska 4 vagona 260. Tendence nespremenjena.

Dunajska borza za kmetijske proizvode (29. septembra). Iz Amerike in Budimpešte poročila o majhnem napredovanju terminskih tečajev. Kljub temu je vladalo v dunajskem prometu nerazpoloženje in je bila tendenca za pšenico precej mlačna. Uradno notirajo vključno blagovnoprometnih davek brez carine za 100 kg v šilingih: pšenica: domača 38—39, polska 42.50—43.50; riž: 28.50—28.75; ječmen: domači 1. 35—39; turšica: 25.50—26.50; oves: domači 23.75—24.50; moka 4 vagoni (v trgovini na debelo): domača 72—73, madžarska 68—78.

Živahnijejši izvoz lesa. Spričo visokega stanja lire se je v zadnjem času izvoz lesa iz naše države v Italijo močno razvil. V Italijo se izvažajo matne količine mehkega rezanega in tesanega lesa, zlasti iz Slovenije, pa tudi iz Boene, ki je vobče prodala letos mnogo lesa v Italijo. Znana kakovostno izvrstna slovanska hrastovina se je zadnje čase izvažala v precejšnji meri v Nizozemsko in Anglijo. Naše cene sedaj precej konvencionalno inozemstvu. Precej živahnjeje bilo tudi domače tržišče, ker se letos mnogo gradi, a v zadnjem času je kupnja za gradbenim lesom na domačem tržišču zastala. Zato pa se pričinja polagoma povpraševanje po drva za kurjavo.

Prodajne cene žiljskega solitra. Uprava Zveze proizvajalcev žiljskega solitra je za dobo od 1. junija 1926 do 13. marca 1927 določila za žilski soliter nove prodajne cene, ki so pri 100 kg za 1 šiling (okrog 13.50 Din) nižje od prodajnih cen v prešli dobi 1925/26. Da bi se po mogoče to gnojilo še bolj pocenilo, je naprosila uprava žiljsko vlado, da tudi ona zlasti izvozno takšno na ta važen predmet, čemur pa zaničkrat ni bilo ustreženo. Tu navedene cene veljajo za 100 kg žiljskega solitra, brutto za neto, v izvirnih vrečah na žilski obali za posamezne mesece v dinarjih: za junij t. l. 250.95, za julij t. l. 252.08, za 1. avgusta t. l. 253.52, za 1. sept. t. l. 257.81, za 1. okt. t. l. 262.40, za 1. nov. t. l. 261.60, za 1. dec. t. l. 266.41, za 1. jan. t. l. 268.15, za 1. febr. t. l. 269.27, za 1. mar. t. l. 270.42, od 1. apr. t. l. 271.56 Din. Cene za rafiniran žilski soliter (96%) in za druge specialne izdelke po dogovoru. Prodaje se zaključijo samo 1., 8., 16. in 22. vsakega meseca.

Dobave. Direkcija državnih železnic v Ljubljani sprejema do 3. oktobra ponudbe za dobavo borovih plohov in deek; do 5. oktobra ponudbe za dobavo kretniškega nastavka ter za dobavo stranišne železke in 8 kom. cevi iz kamnine; do 6. oktobra za dobavo 10.000 vložkov za acelijske gorilce, do 8. oktobra za dobavo 20 omar za vozne karte. — Direkcija državnega rudnika v Kaknju sprejema do 15. oktobra ponudbe za dobavo 200 kom. koles za jamske vozilce. Predmetni pogoji so na vpogled pri ekonomskem odelenju te direkcije. — Vršile se bodo naslednje ofertalne licitacije: 4. oktobra pri generalni direkciji državnih železnic v Beogradu glede dobave 145.000 kg kreozotnega olja, 8. oktobra pa pri isti direkciji glede dobave strojev za livarske svrhe; 6. oktobra pri odeljenju za mornarico v Zemunu glede doba-

ve 7000 m lanenega platna ter 2000 m platna iz konopine. 13. oktobra pri upravi barutane v Kamniku glede dobave moke, soli, salmijaka in natrijevega solitra; pri direkciji državnih železnic v Sarajevu pa glede dobave varivnega kositra (Lötzhinn); 14. oktobra pri direkciji državnih železnic v Subotici glede dobave vodogrejnih cevi; 19. oktobra pri direkciji državnih železnic v Sarajevu glede dobave tapetniškega materiala, glede dobave materiala za klosete ter glede dobave raznih peči in železnikov ter pripadajočih delov; pri direkciji državnih železnic v Ljubljani glede dobave različnega elektro materiala. Natančneje v Zbornici za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani.

Janko J. Srimšek:

Krista

(Konec.)

Je peklo v ramah in žgalo. In v križu se je lomilo. Toda pred njo, pred Kristo, nisem maral, nisem smel biti slab.

«Ej, vedela sem, da se samo šališ, navihaneč ti mali. Nisi velik, ampak si korenjak!»

Krista! Bog ali Usoda ali Previdnost naj ti vsaj z utrinkom sreče povrne besedo! Take mi ne boš govorila nikoli več...

Pod Jatro, po smoli in zdravju dehteti, smo počivali.

Za hrbtno grm. Česminje. Jalov hrasti. Krivencasti bukovje in zrela leska. Nad grmami pokosiva reber. z mahovinastimi skalami posejana. In nad rebrijo in nad nami je kraljevala Jatra s svojimi stoletnimi smrkami.

«Razveži in odpij torbo!» je zapovedal Primčev Ivan Joško. »Krista bi jedla in mi tudi.« Iz žepa je potegnil pipec — žabarja velikega kalibra — pobral ploščat kamen, opljunil ga in jel brusiti klinjo. »Najprej potelina!»

Joža je razvozljala zanke na nahrbtniku, posegel z roko v njegove kase prvi predel in izvlekel žemljo.

Oh, uboga žemlja!

Tako izgleda, kot da je peklo Basasa sedel na njej celo noč! se je zahihitala Krista. — Basasa je bil nemški vandrovce in je pri pekovih v trgu služil tisti čas za pomočnika. Rejen je bil in debel ta »Was - was - Basasa«, debelejši od vsake buče na najbolj gnojnem koncu njive in oči je imel izbuljene, strašno izbuljene. Kot odrt zajec. Pri njem smo se bili brez vednosti gospodarja založili z žemlja-

mi — po pet za groš.

Joža je pogoltnil slino, položil žemljo kraj sebe in potegnil na dan še tri, štiri, sedem drugih. Vseh zmečkanih. Vseh posvedranih.

«Petelina!» je ponovil Primčev. »Kruha je dosti!»

In je od mrtvih vstajal iz bisage dvojne snih, suhih kurjih bedere. Se bolj mršavih krile. Tanek vrat z dolgo glavo. O telescu komaj govora.

«Kaj ti je tvoj pe - pe - tein? To - o - o?» Ivan Primčev je zapiral pipec. »Ne bom si lomil zob na njem. Joško, prosim te: sardine! Moje sardine!»

Laščanov se je zopet zakopal v nahrbtnik. In mojo salamo!

Rdečica sramu mi je udarila dve klofuti v obraz. Oči so se napolnile s solzami in se proseče pogrezale v Kristin obraz. »Je - Pete - pete - lin je! Bil je!»

«Nimam rada sardin. In salama mi je pretežka,» je počasi izpregovorila Krista. »Picka bova jedla, Janko, kaj ne? Midva ga bova!»

Južina je bila končana.

«Zejna sem!» je vzdihnila Krista.

«Zejna? Precej prinesem.»

Primčev se je zapodil med grmovje po obronku navzdol v vinograd, kjer je pred zidanim droban močič stiskal tepkovec. Deset minut kasneje se je Ivan vrnil s šefanom blatno - kalne pijače in z dvema časama.

«Izvoli, duša!»

Krista je orosila ustnice in odmaknila kozarec. »Hvala, ne morem. Presladko je. Vode bi!»

Onima dvema se je razvleklo lice v užajane krinke. »Vode, Hm!»

«Tam na levi sem videl potočič.

Ako nisi pretrudna, Krista — — — sem zaprosil.

«Trudna? Ha - ha!» Za desnico me je vlovila in nalk srni spolzela z menoj v ono stran, kjer je moral biti potok.

«O, kako je hladna! Boljša je od najdražjega vina!» Napila se je kristalno čiste vodice iz belih prgišč. In je potem še zajela in mi ponudila: »Mali, tudi ti si žejen. Boš?»

«Bog plačaj, Krista!»

Niti preje, niti pozneje nisem pil slajše vode, kot je bila ona iz Kristinih dlanj na potoku pod Kumom — — —

Ko so kumske bukve odprle svoje široke grudi v visokem bregu in smo stopili iz mračnih senc na svetlo plan, na zeleni pašnik pod cerkvami, sem uzrl med travami modro, čudovito modro rožico.

«Krista! sem zavriskal. »Encijan! Prvi cvet! Tebi! Tebi, Krista!»

«Meni? — Ej, mali moj!» — Samo da se ne izpremeni v vaš — v naš plavi krompir na Seginkah!»

«Ne! Ne boj se!»

Za nama sta znojna sopihala Primčev in Joško — — —

Encijan! Encijan! Krista! V tvojih očeh sem ga še videl cvesti oni dan, ko sva se skoro tujca srečala na ulici. Cvete! Cvete! Cvete! In ne bo do cvete! Ne bo se osul! Pa če bi se, samo v očeh se bo. V srcu ne! V mojem ne! Čeprav se ženim! Čeprav!

«Kako si neotesan zaspane! Po partiji črnega Petra, ki smo jo sinoči igrali, si se ves izgubil. Jaz pa sem že bila zunaj, moj mali, in glej, kaj sem ti prinesla!»

Lica so ji sijala, vse telo, vitko in

čisto deklško telo je bilo polno in prepolno jutranje zarje in iz njenih razprostrtih rok je lilo rano solnce kumska, da se je bedna cerkvenikova izbica mahoma napolnila s predlno svetlobo in je bila podobna prostran sobani iz kraljevskih palač.

Izpod odeje se je iztegnilo dvoj ubogih otroških dlanj, pol sramežljivih in pol moško hrepenečih.

«Prinašaš mi jutro, o Krista! Solčni vzhod. ki sem ga zaspal še tako mlad!»

Vrata so zaškripala v nenamazan, tečajih. »Kava je gotova! Ali naj prinesem?» je vprašala mežnarica. »Ona dva gospoda se tudi že vračata.»

«Prinesite!»

Krista je stopila k oknu, širom razveznila oknice, da sem zadržetal v sladkem hladu. Potem je počasi odšla k durmi v svojo sobo in kot bi nekaj drugega premišljala, je rekla: »Počesat se grem. In ti, mali, vstani!»

Tam v kumskih hostah stoji — takrat je še stala — morda tisočletna bukev. V pasu široka najmanj štiri metre. Z vrhom presežajoča vse druge. Pripovedovali so. Ob njo se postavi zadenski pa butni, kolikor moreš. Če se vrh zamaje, se ti želja izpolni.

«Ne znaš, Joško! Ne znaš! Tako moraš! Pogledaj!»

Kaj sta si želela Ivan in Joško? Leta beže in želje se izpreminjajo! Primčev je že davno odpotoval v dežele, kjer je najbrže vsem dobro in v njih ni zlo doma. Joško se je oženil in išče vzroka in razloga za ločitev.

«Ali ti ne boš, Janko?»

«Krista, ne! Preslab sem!»

«Tudi jaz ne!»

Vije se v kačjih ovinkih za Mirno cesta. Po njej na velikomarenski popoldan ropota kolesel. Kolesel starih in na božjo milost obtočen V nje ga zaprežena srca cincata počasi in prikrijujete z glavama ob vsakem koraku.

«Pravi bedak si! V onih čolnih, ki jim je črevlar že pred meseci odzvonil zadnjo uro in odpel pogrebni, si krivil noge na Kum Gori pa si se preobul v nedeljske čizme. In v njih po vseh klancih navzdol! Pa še na dva reda so n. zobčan! Oh-ha-ha!» je vjedal Primčev in Joža mu je pritrkaval. »Ali so sladko brili norce iz nas vseh na postaji? Ko bi bil vsaj močlal. Ampak morš celemu svetu razobnati, kje smo bili!»

«Za tebe, Ivan jih nisem nosil s seboj — nedeljskih črevlar. In tudi ne obul.»

«Temveč?»

«Kaj te briga!»

Krista me je obšla z lepimi očmi in ponovila za Joškom:

«Temveč?»

Časa za odgovor ni bilo. Za kolesarjem je pripodil na glasno zvonečim kolesu mlad fant. Krista — ženska — se je ozrla.

«Joj! Ali si prišel? Ali si prišel?»

«Sem, dekle!»

Za malo pa bi se bila poljubila — tako — tako — tam pred nami — Janez je bil. Bogatega gostilničarja iz trga bogati sin...

Samo rmenih lističev, ostankov davno potrganih rož sem se dotaknil z nepazljivo roko. Med prsti je zašumelo. Prelomila se je vejica. Resnično. o Krista...

Mali oglasi

Mali oglasi, ki služijo v posredovalne in socialne namene občinstva, vsaka beseda 50 par. Najmanjši znesek Din 5.—

Ženitve, dopisovanje ter oglasi strogo trgovskega značaja, vsaka beseda Din 1.— Najmanjši znesek Din 10.—

Obrt

STAMPILJE

T. RABIC

Ljubljana

KOLODVORSKA UL. 10

Popravila klobukov

vseh vrst sprejema model

salon Stučky-Maže, Ljubljana

Sivanie

moderniziranje, popravila in

fotografiranje konfekcije za

trgovce prevažne izkušnje

svilne. Naslov pove o gl.

oddelku »Jutra«.

Za izdelovanje

salam in klobas

oddam v najem delavnice

z vsemi stroji, pekačev, žarilnic,

hladilnic, skladilnic in

vsega. Dostopno pod sifro

»Delavnice« na oglasni od-

delku »Jutra«.

Službe

Išče

Kotlarja, bakrarija

preveritveno moč, iskano za

takojšnjo nastop. Ponudbe

na papirno v Vevah.

Pikola

takoj sprejema kavarna

»Leum«, Kolodvorska ulica

Pletilka

dobro moč, večja strojna

pletenja, dobi trajno delo

proti dobri plači. Naslov v

oglasnem oddelku »Jutra«.

Mizar, poslodovlec

potrebuje tvojica pohištva

svetega leta v Leskovcu

(čisti iz vrstne lesa in na-

volnosti mehanizmi). Redelito-

vamo samo na gospodno,

varljivo vodilo moč ter

dolgorožnega organizatorja dela.

Nastopaj lahko takoj. Po-

nudbe na oglasni oddelku

»Jutra« pod sifro

»Dobro leto«.

Trg. posredovalec

v mariborski oblasti, stavi

v mestu Maribor, Priz in

Colpe, ima veliko materiala

za izdelavo postelj, Poudar-

je na oglasni oddelku »Jutra«

na oglasni oddelku »Jutra«

na oglasni oddelku »Jutra«

na oglasni oddelku »Jutra«

na oglasni oddelku »Jutra«

Brivskega

pomočnika

sposobnega samostojno vo-

diti, posredovati, sprejemati

takoj. Odra se je na go-

vratno moč. Plača 100 Din

na teden, stanovanje, hrana

in perilo preskrbljeno. Fil-

ipilje Anton, brivce, Grna

pri Prevaljah, podružnica

Maže.

Čepičar, pomočnika

samostojnega za uniformno

čepice (sve Polje, Zagreb,

Kuhovičev 15.

Natakarico

mlajšo moč, pridno in po-

steno, išče s 4. oktobrom

gostilna in mesarija M.

Orlik, Jarenina, Sl. gorice

— Katara zna šivati, ima

prednost.

Učenka

se sprejme v trgovino moč,

blaga Gregor Kolaj, No-

vokov.

Službe

Išče

Dirigent

zgodnja tud, klavirja, 1500

mesto. Naslov: Anton Put-

nar, Bled.

Mesto šoljerja

iskom. Sem rojstnega prost

Naslov v oglasnem oddelku

»Jutra«.

Pisarniška moč

zgodnja tud, klavirja, 1500

mesto. Naslov: Anton Put-

nar, Bled.

Knjigovodja

veči tud vseh drugih pi-

sarniških poslov, z zna-

vno večje izkušnje, želji po-

neniti dosežati mesto. —

Izvešan tud v avtomobilu

in v kolenski stroki. Pis-

neno ponudbe na oglasni

oddelku »Jutra« pod sifro

»Dobro leto«.

Učenka

ki je radi konkurza morala

ustopiti iz trgovine, bi

radla nadaljevala učenje v

trgovini, kjer bi imela bra-

no in stanovanje, za kar

bi se tudi nekaj plačalo.

Ponudbe na oglasni oddel-

Upravitelja

za večje gospodarstvo, s

izvrstnimi spretnostmi v tej

stroki, iščem za takoj

Obširna ponudba s prepeli

sprejemal in fotografijo za

naslov: G. Medvedev, Za-

greb. Zbiranje 15. 11. kat

Inteligentna gđc.

rečna, trgovsko usposobljena,

veča tud v gospodinjstvu

in v vseh, prosti usmiljen

sreča kakršnekol službe. —

Naslov v oglasnem oddelku

»Jutra«.

Pošten fant

iz boljši hiše, star 15 let,

bi se rad izučil trgovine.

— Franco K. S. Poljane.

Trg. sodružnik

reduciran vsled sklenjen

obznan, išče primerne služ-

be kot inkasanta, trgovski so-

ružnik ali kaj drugega. —

Kot inkasant polstni kav-

eje. — Dopise pod značko

»Vestnik«.

Pisarniška dela

in revizijo ter preračunanja

car. deklaracij prevzemam

na dom. Naslov v oglasnem

oddelku »Jutra«.

Primorka

preganjana v bedi, išče mo-

čnejše gospodinjstvo ali sa-

možnost gospodinjstva ali na po-

steno. Veča je tud v po-

steno in trgovini. Gre rada

na delo. Ponudbe na oglasni

oddelku »Jutra« pod sifro

»Bela«.

Brivski pomočnik

veči tud vseh drugih pi-

sarniških poslov, z zna-

vno večje izkušnje, želji po-

neniti dosežati mesto. —

Izvešan tud v avtomobilu

in v kolenski stroki. Pis-

neno ponudbe na oglasni

oddelku »Jutra« pod sifro

»Dobro leto«.

Knjigovodja

veči tud vseh drugih pi-

sarniških poslov, z zna-

vno večje izkušnje, želji po-

neniti dosežati mesto. —

Izvešan tud v avtomobilu

in v kolenski stroki. Pis-

Pouk

Zastoj 1000

znanih sistem, ki proskri

v francoski ali realnih.

Ponudbe na oglasni oddelku

»Jutra« pod »Slopes 1000«.

Nemščino in

francoščino

ponudbe temeljito učitelja

Naslov v oglasnem oddelku

»Jutra«.

Instruktorico

francoščine

Ponudbe na oglasni oddelku

»Jutra« pod »Francoščina«.

Prodaj

Razno pohištvo

leone in železne postelje,

omare, stoli, robl. kadi,

čebri, steklene itd. poci na